

Pensionskassen Arkitekter & Designere

Tuborg Havnevej 14

2900 Hellerup

Cvr.nr. 22 07 86 15

Årsrapport 1. januar – 31. december 2022

Godkendt på selskabets generalforsamling den 18. april 2023

Dirigent: Tina Øster Larsen; Partner Bech-Bruun

Årsrapport 2022

pensionskassen
Arkitekter & Designere

Fotos i rapporten er aktuelle investering i byggeriet PH Park Hørsholm, NRGi-solcellepark samt pensionskassens hovedsæde.

FOTO

Jakob Dall
Christoffer Regild
PR-fotos

DESIGN

Zoulmade.com

TRYK

Bohemian ApS

Tyksag
5041 0004

Forord

Forord.....	5
1 Ledelsesberetning.....	8-23
Fem års hoved- og nøgletal.....	8
Medlemmer og pensionsordninger.....	9
Indbetalinger og udbetalinger.....	9
Omkostninger.....	10
Investeringer og afkast.....	11
Samfundsansvar.....	14
Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag.....	21
Forventninger til 2023.....	22
Øvrige forhold.....	23
2 Oplysninger om pensionskassen.....	26-31
Ledelsesstruktur.....	26
Ledelse og ledelseshverv.....	28
3 Årsregnskab.....	35-62
Pensionskasseregnskab.....	35
Egenkapitalopgørelse.....	37
Noter til regnskabet.....	38
Ledelsespåtegning.....	55
Intern revisions revisionspåtegning.....	56
Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	57
Nøgletalsdefinitioner.....	61

“Siden 2020 har vi reduceret vores klimaaftryk for børsnoterede aktier og direkte ejede virksomhedsobligationer med 42 %”

Fokus på klima i et ellers vanskeligt år

2022 viste sig at blive et vanskeligt år på mange parametre. Krig i Ukraine, energikrise, stigende renter, inflation og globale fald på aktiemarkederne udfordrede alle investorer på afkast og indsatserne for at gøre en positiv forskel for klimaet.

Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD) lykkedes efter omstændighederne med at fastholde grebet både på afkastet og klimaindsatsen. Ikke overraskende bød året på negative afkast i hele branchen, men PAD var i 2022 én af de pensionskasser i branchen, der var bedst til at begrænse tabene. Det skal ses i lyset af, at PAD samtidig skabte et af branchens højeste afkast i 2021, og at pensionskassens indsats på klimaansvarlighed er blevet løftet yderligere i begge år. Resultaterne fra 2021 og 2022 viser med tydelighed, at vores investeringsstrategi er særdeles robust og holdes i overensstemmelse med Paris-aftalens krav om klimaneutralitet i 2050 både i opgangs- og nedgangstider.

I 2022 blev afkastet samlet set på tværs af investeringsmiljøerne -7,7 % mod 11,1 % året før, svarende til et tab på 831 mio. kr. mod en gevinst på 1.094 mio. kr. i 2021. PAD's medlemmer på markedsrente med 15 år til pension og moderat risiko har i 2022 fået et afkast på -6,1 %, mens et medlem med 5 år til pension fik et afkast på -5,3 % i 2022. I gennemsnitrente blev afkastet i 2022 på -7,9 %. Over de seneste fem år har ordninger i gennemsnitsrente haft et afkast på 13 %.

PAD's betragtelige portefølje af alternative investeringer på godt 2,7 mia. kr. er og har været nøglen til stabilt gode resultater over en længere periode. Den stabiliserer porteføljen og sikrer afkast over tid.

Porteføljen af alternative investeringer gav omkring 7 % i afkast i 2022, mens de børsnoterede markeder faldt markant. Et særligt bidrag kom fra salget af en alternativ investering, som PAD solgte med en meget høj fortjeneste i en af Danmarks største virksomhedshandler i 2022; nemlig biogas-selskabet Nature Energy. Alternative investeringer i biogas, vindmøller, skov og solcelleanlæg er med til at løfte vores klimaansvar, hvor vi skal bidrage på mange måder, også ved at investere i den grønne omstilling.

Men det er ikke nok, vi skal løfte alle vores investerede pensionskroner frem mod stadig mindre udslip af klimagasser i tråd med Paris-aftalen. Det gør vi også. Ultimo 2022 har vi et samlet klimaaftryk på 5,81 tons CO₂e per mio. kr. investeret. Vi har set betydelige fald i udledningen fra porteføljen over de sidste tre år - siden 2020 har vi reduceret vores klimaaftryk for børsnoterede aktier og direkte ejede virksomhedsobligationer med 42 %.

I 2022 har vi også styrket vores aktive ejerskab med fokus på understøttelse af FN's verdensmål - herunder klima og arbejdstagerrettigheder. Virksomheder, der ikke har en tilstrækkelig god plan for at leve op til vores krav, skal vi slet ikke investere i. Herudover er dialogvejen vores stærkeste og vigtigste redskab for at få virksomhederne på rette vej. PAD har i 2022 sat ekstra tryk på at være "lead" i stadig flere dialoger i samarbejde med andre virksomheder. Det gælder især på klimaspørgsmål, men vi er i Sampension-fællesskabet og med andre danske pensionskasser fx også lead i dialogen med et af verdens største virksomheder, Amazon, om at sikre medarbejdernes rettigheder.

Pensionskassens medlemsbidrag udgjorde 440 mio. kr. i 2022. De ordinære bidrag steg med 20 mio. kr., mens engangsindskud mv. faldt fra 46 til 38 mio. kr.

Omkostninger til administration og investering holdes fortsat på et minimum, og med en samlet årlig omkostning per medlem på 0,9 % ligger PAD i den helt lave ende sammenlignet med resten af branchen. Administrationsomkostningerne faldt i 2022 og landede på 522 kr. årligt pr. kunde.

Cecilie Therese Hansen
Formand for bestyrelsen

Ledelsesberetning

1

Fem års hoved- og nøgletal	8
Medlemmer og pensionsordninger	9
Indbetalinger og udbetalinger	9
Omkostninger	10
Investeringer og afkast	11
Samfundsansvar	14
Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag .	21
Forventninger til 2023	22
Øvrige forhold	23

Fem års hoved- og nøgletal

Fem års hovedtal Mio. kr.	2022	2021	2020	2019	2018
Medlemsbidrag	440,3	429,0	387,4	387,7	373,0
<i>Pensionsydelse, resultatopgørelse</i>	-367,8	-280,7	-265,0	-253,1	-258,0
<i>Pensionsydelse, egenkapitalen</i>	-60,0	-89,0	-70,1	-76,6	-63,9
Pensionsydelse i alt	-427,8	-369,7	-335,1	-329,7	-322,0
Investeringsafkast	-830,9	1.094,1	237,7	920,5	-193,3
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5,7	-5,7	-4,9	-4,9	-5,4
Pensionsteknisk resultat	-35,8	0,1	14,6	9,9	4,4
Årets resultat	-177,1	189,5	56,7	186,1	-34,9
Pensionshensættelse, i alt	8.370,1	8.422,4	7.382,9	7.132,1	6.450,4
Overskudskapital	516,6	564,8	519,4	506,0	462,5
Egenkapital	1.440,6	2.036,3	2.145,9	2.159,2	2.049,8
Aktiver, i alt	11.345,6	11.663,0	10.385,9	10.516,7	9.542,6

Fem års nøgletal	2022	2021	2020	2019	2018
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	-7,9%	10,7%	2,4%	10,2%	-2,1%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	-4,9%	19,6%	-	-	-
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,75	4,50	-	-	-
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af pensionshensættelse	0,07%	0,08%	0,07%	0,08%	0,08%
Omkostninger i kr. pr. medlem	522	540	479	486	547
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	-10,2%	8,7%	2,6%	8,8%	-1,7%
Forrentning af overskudskapital	-8,7%	10,0%	3,0%	10,4%	-2,1%
Konsolideringsnøgletal					
Solvensdækning ¹	399%	296%	260%	256%	282%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 61.

¹ Opgørelsesmetoden for hensættelse til solvensformål er ændret fra og med 2022.

Medlemmer og pensionsordninger

Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD) er en medlemsejet pensionskasse, som blev oprettet i 1957. PAD har 10.959 medlemmer. Størstedelen af medlemmerne er uddannede arkitekter, designere eller tilsvarende. Pensionskassen optager også ansatte i virksomheder eller foreninger med tilknytning til arkitektfaget.

PAD indgår i Sampension-fællesskabet. Udover PAD indgår Sampension Livsforsikring A/S (Sampension Liv), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger (PJD) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) i Sampension-fællesskabet. Ejerkredsen i Sampension Administrationsselskab A/S (administrationsselskabet) består af Sampension Liv (88 %), PAD (3 %), PJD (3 %), og ISP (6 %).

Pensionsordninger i PAD består af en opsparing til pension, og for de fleste bidragsbetalende og hvilende medlemmer også forsikringer ved visse kritiske sygdomme, tab af erhvervsevne og død.

Siden 2021 er alle nye medlemmer af pensionskassen optaget i 3 i 1 Livspension, som er et pensionsprodukt baseret på markedsrente. I 2022 blev der desuden udsendt tilbud om omvalg til 4.035 medlemmer. Samlet set over de seneste to år har 2.683 medlemmer valgt over fra gennemsnitsrente til det nyere pensionsprodukt på markedsrente.

PAD har følgende opsparingsprodukter:

Pensionsordninger	Investeringer og tilskrivninger af afkast
Markedsrente Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension Unit link produktet Linkpension	Medlemmerne får hver måned tilskrevet det faktisk opnåede afkast Opsparingen fordeles på årgangspuljer efter medlemmernes alder samt investeringsprofil efter medlemmets eget valg. Medlemmerne kan selv vælge, hvilke investeringsfonde opsparingen placeres i.
Gennemsnitsrente Gennemsnitsrente	Medlemmerne får tilskrevet en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede afkast over tid Omfatter pensionsordninger med hhv. betingede og garanteret ydelser

Indbetalinger og udbetalinger

Indbetalinger

Medlemsbidrag steg i 2022 med 2,6 % til 440 mio. kr. mod 429 mio. kr. i 2021. På trods af den økonomiske udvikling, som har bevirket at der opleves en højere grad af ledige arkitekter, steg de ordinære bidrag med 20 mio. kr., mens engangsindskud og overførsler faldt med 8 mio. kr.

Medlemsbidrag på

440 mio. kr.

Indbetalte medlemsbidrag Mio. kr.	2022	2021	Ændring i %
Ordinære bidrag	402	383	5,1
Engangsindskud mv.	38	46	-17,7
Medlemsbidrag, i alt	440	429	2,6

Antal medlemmer udgjorde 10.959 ultimo 2022 mod 10.712 ved udgangen af 2021. Stigningen udgjorde 2,3 %.

Antal medlemmer	31.12.2022	31.12.2021	Ændring i %
Erhvervsaktive, der betaler bidrag	5.364	5.273	1,7
Fripolicer mv.	3.076	2.981	3,2
Pensionister	2.519	2.458	2,5
Medlemmer, i alt	10.959	10.712	2,3

Udbetalinger

De samlede pensionsudbetalinger udgjorde 428 mio. kr. i 2022 mod 370 mio. kr. i 2021 inklusive tillægspensioner, som finansieres af egenkapitalen. Stigningen vedrørte især de løbende pensionsudbetalinger.

I de sidste måneder af 2022 blev der som følge af det forventede negative årsafkast iværksat en forventningsafstemning med medlemmerne i forhold til udbetaling af pensioner i 2023, hvor medlemmer på markedsrente vil opleve et fald i pensionsudbetalingen.

Omkostninger

PAD har gennem en årrække arbejdet målrettet på at reducere omkostningerne, som er blandt de laveste i branchen. Jo lavere omkostninger, desto større del af indbetalinger og afkast går til at styrke opsparingen. PAD har fokus på at sikre lave omkostninger både til investering og administration.

Effektiv investeringsforvaltning

Sampension-fællesskabet lægger stor vægt på effektivitet i både den interne og den eksterne forvaltning. Det opnås bl.a. ved at investere alle medlemmers pensionsopsparinger i de samme investeringsaktiver. Sammensætningen af disse aktiver kan variere meget mellem medlemmerne imellem afhængig af deres konkrete opsparingsprodukt og valg af eventuel risikoprofil.

På baggrund af cost-benefit-analyser vurderes det, om de forskellige porteføljer skal forvaltes internt eller eksternt. Aktieinvesteringer er stort set lagt ud til eksterne forvaltere, mens obligationer og andre renteinstrumenter primært forvaltes internt. En række investeringer i mere risikofyldte kreditobligationer foretages via eksterne forvaltere, ligesom de fleste alternative investeringer i fx skove, hedgefonde og unoterede aktier administreres af eksterne forvaltere.

Investeringsomkostninger på 0,92 %

Investeringsomkostninger omfatter omkostninger afholdt af PAD, som fremgår direkte af regnskabet, samt indirekte omkostninger ved investeringer i eksterne fonde og investeringsforeninger mv.

Samlet set udgjorde investeringsomkostninger beregnet i forhold til medlemmernes depoter for 3 i 1 Livspension med moderat risiko 0,92 % i 2022 mod 0,52 % i 2021. Investeringsomkostninger beregnet i forhold til medlemmernes depoter samt ufordelte midler for gennemsnitsrente udgjorde 0,70 % i 2022 mod 0,57 % for 2021. Stigningerne skyldes primært en opdateret henstilling fra F&P med overgang til standardberegningssatser for en stor del af de alternative investeringer, der beregningsteknisk (ikke faktisk) bevirker en stigning i omkostningerne for PAD.

Administrationsomkostninger pr. medlem på

522

kr.

Afkastnøgletal beregnes efter fradrag for direkte og indirekte investeringsomkostninger. Det er afkastet efter investeringsomkostninger, som er det altafgørende nøgletal, når bidrag til udvikling i medlemmernes pensionsopsparing skal vurderes.

Administrationsomkostninger udgjorde 522 kr. pr. medlem

Pensionsmæssige administrationsomkostninger blev i 2022 fastholdt uændret i forhold til 2021 på 5,7 mio. kr.

- Omkostninger pr. medlem udgjorde 522 kr. i 2022 mod 540 kr. i 2021. Uden omkostninger vedr. omvalg har omkostninger pr. medlem ligget på 494 kr.
- Omkostninger set i forhold til hensættelser er 0,07 % i 2022 mod 0,08 % i 2021.

ÅOP på 0,9 %

Information om årlige omkostninger i kroner (ÅOK) og i procent (ÅOP) kan ses i Anvendt praksis for ÅOK/ÅOP 2022¹. I det samlede ÅOP indgår administrationsomkostningsbidrag på 480 kr. pr. år pr. medlem samt investeringsomkostninger jf. ovenfor.

ÅOP afhænger af depoternes størrelse. For et 55-årigt medlem med moderat risiko og med et depot på 1 mio. kr. samt årlige bidrag på 50.000 kr. udgjorde ÅOP for 2022 0,9 %.

ÅOP for gennemsnitsrente udgjorde 0,7 % i 2022 mod 0,6 % i 2021, beregnet for et medlem med betinget garanti og med et depot på 1 mio. kr. samt årlige bidrag på 50.000 kr.

Investeringer og afkast

De internationale konjunkturer og finansielle markeder

Corona-pandemien fyldte knapt så meget i 2022, og i de fleste lande kunne man stille og roligt vende tilbage til en mere normal hverdag. Selvom dette betød, at de mange finanspolitiske hjælpepakker blev rullet tilbage, kom der alligevel så meget gang i økonomierne, at problemerne fra slutningen af 2021 med mangel på arbejdskraft, varer og materialer fortsatte ind i det nye år. Inflationen fortsatte derfor sin opadgående kurve og kom længere og længere væk fra centralbankernes målsætninger om en lav inflation. Flere centralbanker var allerede i gang med en tilbagerulning af de meget ekspansive pengepolitiske tiltag, og da den amerikanske centralbank i starten af året varslede, at den også ville hæve renten i forsøget på at få bugt med den stigende inflation, steg renterne, mens aktiekurserne begyndte at falde.

Ruslands stadig mere aggressive invasion af Ukraine og gensidige sanktioner og gensanktioner resulterede i voldsomt stigende energi- og fødevarerpriser, der satte sig yderligere i inflationen. Den fortsat stigende inflation fik centralbankerne til at sætte ind med hidtil usete store rentestigninger.

Aktiemarkederne har på baggrund af centralbankernes rentestigninger taget nogle kraftige dyk i 2022. Det globale aktiemarkedsindeks faldt med knap 16 % over året. Aktiemarkedet i Storbritannien klarede sig bedst med en stigning på små 5 %, det danske marked faldt med beskedne 4 %, europæiske aktier med godt 12 % og det amerikanske aktiemarked med små 19 %. Med et fald på henholdsvis 10 % og 15 % viste Asien og emerging markets samme tendens².

¹ Publikationen kan ses på arkitektpension.dk/om-pensionskassen/finansiell-information/aarsrapport.

² De angivne afkastprocenter er opgjort før omregning til danske kroner og er for de toneangivende aktieindeks for de respektive markeder.

Årets samlede afkast blev et tab på 831 mio. kr. svarende til -7,7 %

Det samlede afkast i PAD for 2022 var på -831 mio. kr. før pensionsafkastskat mod et positivt afkast på 1.094 mio. kr. i 2021. I 2022 blev PAD's samlede afkast -7,7 % mod 11,1 % i 2021. For yderligere specifikation af beholdninger og afkast henvises til regnskabets note 18.

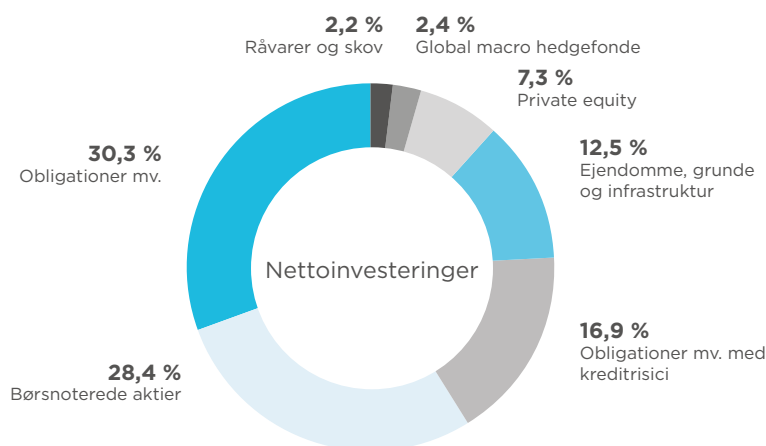
-7,7 %

i samlet afkast

Resultat af investeringer fordelt på miljøer Mio. kr.	2022	2021
3 i 1 Livspension	-107	43
Gennemsnitsrente	-725	1.051
Egenkapital og overskudskapital	1	0
Samlet resultat	-831	1.094

Fordeling af nettoinvesteringer

Knap en tredjedel af nettoinvesteringsaktiverne var placeret i obligationer med mindre kreditrisici (fx danske stats- og realkreditobligationer), ligesom godt en fjerdedel af aktiverne var placeret i børsnoterede aktier.

Investeringsstrategi i PAD's to investeringsmiljøer

PAD's investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste, langsigtede afkast på ansvarlig vis og inden for de givne risikorammer. Markedsrente- og gennemsnitsrentemiljøet deltager i de samme investeringer blot med forskellig vægt og volumen. Produktet 3 i 1 Livspension har forholdsvis en større andel af risikofyldte aktiver end i gennemsnitsrentemiljøet.

PAD's portefølje af direkte investeringer inden for lån, unoterede aktier og ejendomme er under fortsat opbygning, hvor de volatile og usikre makroøkonomiske markeder samtidig også indebærer muligheder for attraktive investeringer. Således har Sampension-fællesskabet i 2022 blandt andet investeret i 10 % af geotermi-selskabet Innargi, en boligejendom i Holbæk, et friplejehjem i Slagelse, en kontorejendom i Aalborg samt to nye ejendomsfonde med henholdsvis Harbert og Nuveen. Private equity porteføljen er i 2022 blevet øget med en co-investering i en softwarevirksomhed samt fonde med eksisterende forvaltere i Europa og USA. I skovporteføljen har Sampension-fællesskabet foretaget den næste investering i skov i det sydlige USA. I infrastrukturporteføljen er der foretaget to fondsinvesteringer og en co-investering i el-lader selskabet Instavolt i UK i fællesskab med EQT Infrastructure samt to opfølgingsinvesteringer i andre co-investeringer i porteføljen.

Investeringer i markedsrentemiljøet

I 3 i 1 Livspension tilpasses investeringerne til medlemmernes alder i årgangspuljer med hver sin sammensætning af investeringsaktiver. Medlemmet kan vælge mellem tre forskellige investeringsprofiler – lav, moderat og høj.

Negative afkast i alle årgangspuljer i 3 i 1 Livspension

I 2022 leverede livscyklusproduktet negative afkast i alle årgangspuljerne på tværs af risikoprofiler. De yngste årgange, hvor en større andel af formuen er allokeret til især aktier, opnåede det laveste afkast for de to mest risikofyldte profiler, hvilket ses i nedenstående tabel. Hovedparten af medlemmerne har valgt investeringsprofilen Moderat risiko.

Årgangspuljer 3 i 1 Livspension, udvalgte	Investeringsprofil		
	Lav	Moderat	Høj
Afkast i %			
25 år	-5,8	-6,1	-7,6
55 år	-6,0	-5,8	-7,2
65 år	-6,8	-5,0	-6,1

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i 3 i 1 Livspension henvises til regnskabets note 18 og note 19.

Afkast i gennemsnitsrentemiljøet på -7,9 %

Gennemsnitsrentemiljøet omfatter primært pensioner med betingede garantier. Hensættelser til pensioner opgøres til markedsværdi. Herudover er egenkapitalen og overskudskapitalen investeret på samme måde som i gennemsnitsrentemiljøet.

Gennemsnitsrentemiljøets investeringer ultimo 2022, samt årets afkast fremgår af nedenstående tabel.

Gennemsnitsrente	Markedsværdi 31.12.2022 Mio. kr.	Afkast i %, beregnet tidsvægtet
Investeringsporteføljen i alt	6.844	-7,9

I gennemsnitsrentemiljøet var PAD's nettoinvesteringsaktiver på godt 6,8 mia. kr. fordelt med næsten 53 % i obligationer mv., små 25 % i børsnoterede aktier samt godt 22 % i alternative investeringer mv.

I 2022 blev afkastet i gennemsnitsrentemiljøet på -7,9 % før pensionsafkastskat.

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i gennemsnitsrente henvises til regnskabets note 18.

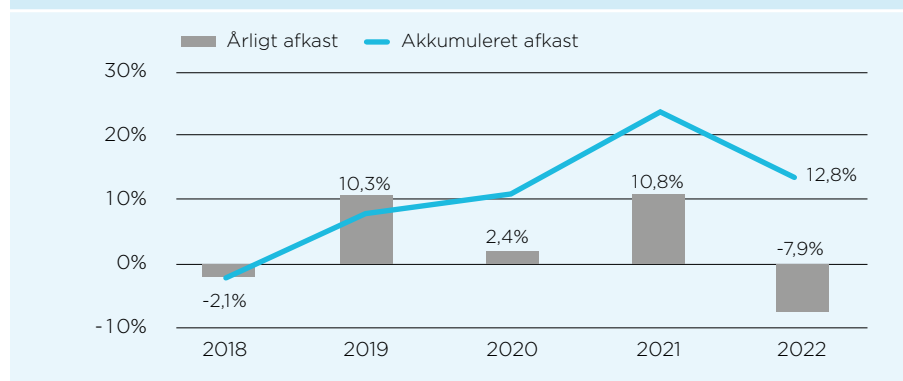
Fem års afkast i gennemsnitsrentemiljøet

På trods af dette års negative afkast så er en opsparing på 100 kr. set over de seneste fem år vokset til næsten 113 kr.

Afkast over 5 år på

12,8%

Akkumuleret afkast over 5 år

Risikojusteret afkast i gennemsnitsrentemiljøet

Nedenstående tabel viser det risikojusterede afkast målt over perioden 2018-2022. Det risikojusterede afkast måler, hvor godt afkastet har været i forhold til den påtagne risiko. Risikoen måles på baggrund af den historiske volatilitet (standardafvigelse) over en given periode. Jo højere et risikojusteret afkast, jo bedre har en investering været.

Risikojusteret afkast 2018-2022	Akkumuleret afkast	Annualiseret afkast	Annualiseret standardafvigelse	Risikojusteret afkast
PAD	12,8%	2,4%	7,6%	0,3%

Det ovenfor beregnede risikojusterede afkast ligger forholdsvis lavt, hvilket skyldes det seneste års negative afkast og den øgede risiko.

Samfundsansvar

Ud over at bidrage til den enkeltes økonomiske sikkerhed som pensionist er PAD som en del af overenskomsterne med til at sikre en samfundsmæssig bæredygtig udvikling med en god balance mellem offentlige ydelser og ydelser forankret i arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedspensionerne indskrives sig som en væsentlig grundpille i den danske model og har siden 1980'erne været medvirkende til den fortsatte udvikling af et sikkert og ansvarligt arbejdsmarked.

PAD har et ansvar for at forvalte pensionsordninger så medlemmernes interesser varetages bedst muligt. Det gøres ved at holde fokus på det væsentlige, som gør pensionsordninger mere værd for medlemmerne. Blandt de væsentlige fokusområder er, at sikre gode afkast på et ansvarligt grundlag.

Ansvarlige investeringer

PAD's investeringer tilrettelægges, så de er samfundsmæssigt ansvarlige. Politikken for ansvarlige investeringer har tre fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse

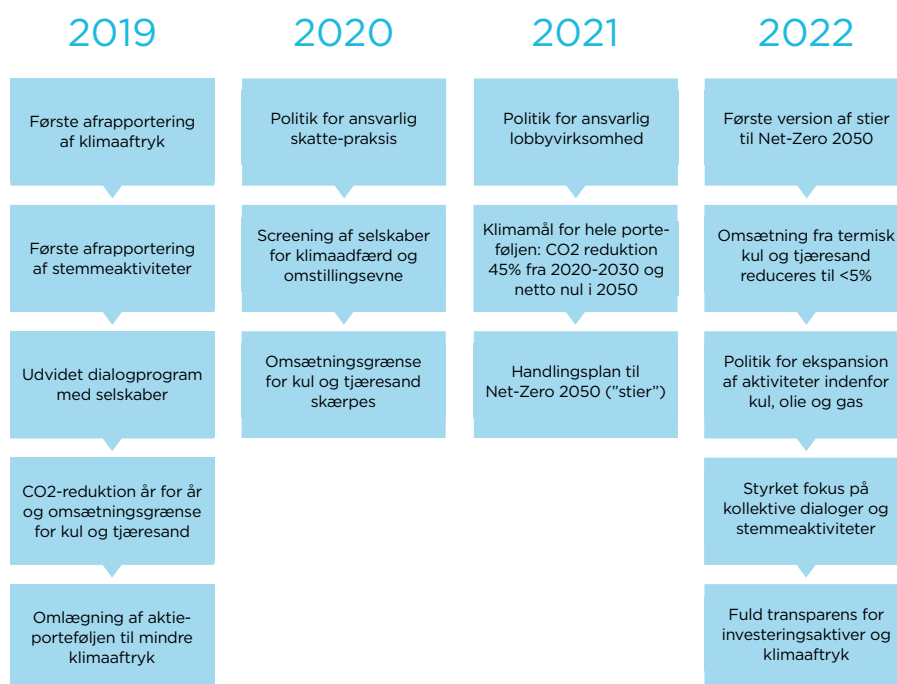
Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at efterleve og indarbejde internationale normer og retningslinjer, herunder FN's Global Compact 10 principper inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for multinationale virksomheder og institutionelle investorer og Parisaftalens klimamål.

Politikken for ansvarlige investeringer er fælles for alle pensionsvirksomheder, der indgår i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der drøfter de sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

3 fokusområder

for ansvarlige investeringer

Nye tiltag for ansvarlige investeringer 2019-2022

Hvert andet år foretager PAD desuden medlemsundersøgelser for at understøtte, at den førte politik er forankret i værdierne og holdningerne blandt medlemmerne. Den seneste undersøgelse i 2021 viste, at 90 % af medlemmerne anser ansvarlige investeringer som meget væsentlige for tilfredsheden med deres pensionskasse, og godt 80 % af medlemmerne er enten meget tilfredse eller tilfredse med PAD's indsats på området. En ny undersøgelse vil blive gennemført i 2023.

Klimaneutralitet i 2050

I de selskaber, PAD har investeret i, fortsætter energieffektiviseringer og transition væk fra fossile energikilder. PAD har sat som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO2-aftryk skal være reduceret med 45 % i 2030 i forhold til 2020, og til netto nul i 2050. Målet gælder for de samlede aktiver i porteføljen. Hermed reduceres CO2-aftrykket relativt mest inden for de første 10 år og med de resterende 55 % over de efterfølgende 20 år. For at understøtte det, udarbejdes fortløbende delmål for perioden, for såvel den samlede portefølje som for de forskellige sektorer, der investeres i, så der er fuld transparens omkring indsatsen mod klimaneutralitet.

Der er i 2022 udarbejdet årlige delmål for sektorerne forsyning, energi, materialer og industri, for hele perioden fra 2020 og frem til 2050, der summeres i den overordnede sti mod nuludledning for hele porteføljen i 2050. Årlige delmål for de sidste sektorer fastsættes i løbet af 2023.

Fortsat fald i investeringernes klimaaftryk

2022 er det første år, hvor det for PAD har været muligt at indhente og modellere udledninger på basis af data for stort set hele porteføljen. PAD kan dermed beregne klimaaftrykket for mere end 90 % af de samlede nettoinvesteringsaktiver. Det er et helt afgørende for at kunne opfylde pensionsvirksomhedens klimamål og sikre den nødvendige transparens for medlemmer og interessenter i det omgivende samfund.

I den samlede beregning af klimaaftryk har det i 2022 tilmed været muligt at inkludere skovinvesteringer, der optager CO₂. PADs skovinvesteringer giver et samlet dræn på 18.958 ton CO₂e i 2022. Beregningerne af dette dræn baserer sig på data indsamlet og beregnet af en ekstern data-leverandør.

Beregning af klimaaftrykket på tværs af aktivklasser³ viser en samlet udledning for 2022 på 43.257 tons CO₂e og et carbon footprint per mio. kr. investeret på 5,81.

Klimaaftryk	Udledning	Carbon Footprint
Footprint ekskl. skov	62.215	8,41
Footprint inkl. skov	43.257	5,81

Footprint

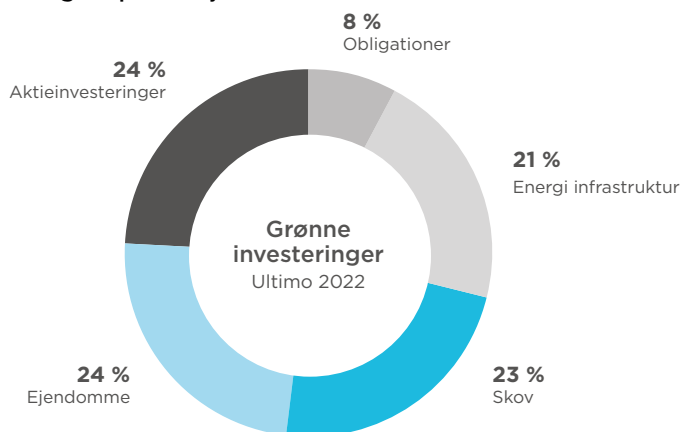
5,81

Grønne investeringer

Mulighederne for at understøtte den grønne omstilling afsøges konsekvent som en del af investeringspolitikken, herunder ved investeringer i vedvarende energi, energieffektiviseringer og andre teknologier og aktiviteter, der er nødvendige for at realisere omstillingen til en klimaneutral økonomi.

For pensionskassen fordelte de grønne investeringer sig i 2022 som vist i figuren.

Grønne investeringer i porteføljen

Ved udgangen af 2022 havde PAD en samlet beholdning af grønne investeringer fx vindmøller, skov og solcelleparker på 971 mio. kr. Andelen af grønne investeringer er dermed øget fra 7,6 % til 9,6 % af nettoinvesteringsaktiverne.

Andelen af grønne investeringer (i % af de samlede nettoinvesteringsaktiver)	2022	2021
	9,6 %	7,6 %

Det aktive ejerskab i konstant vækst

PAD forholder sig aktivt til den samlede portefølje af investeringer. Dette gælder lige fra statsobligationer, hvor fx Rusland pt. er ekskluderet, over indirekte investeringer gennem fonde til direkte investeringer i fx børsnoterede selskaber. Det sker konsekvent igennem hele året, og hvis der identificeres virksomheder, hvis adfærd strider med ansvarlighedspolitikken, forholder PAD sammen med de øvrige delta-

³ Omfatter ikke statsobligationer og obligationer udstedt af supranationale myndigheder, der beregnes særskilt.

gere i Sampension-fællesskabet sig aktivt til det ved afstemninger på generalforsamlinger, gennem dialoger med virksomhederne eller ultimativt som eksklusioner.

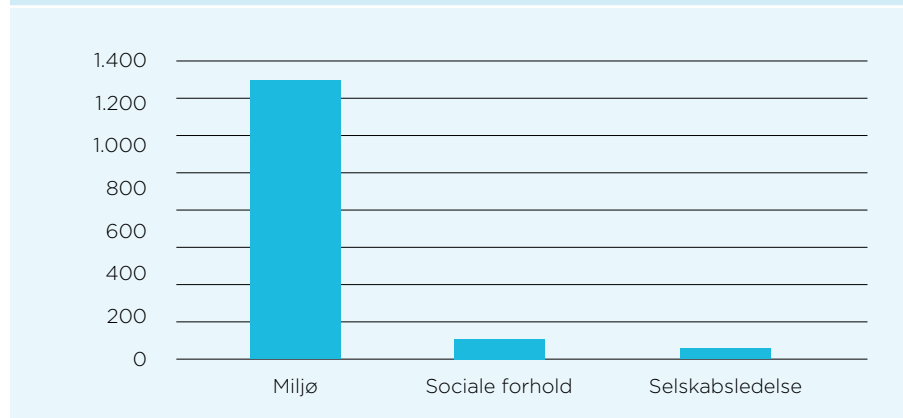
Stadig flere dialoger

I 2022 blev dialog-programmet og stemmeafgivelsen udvidet betragteligt. Herunder varetager PAD sammen med de øvrige deltagere i Sampension-fællesskabet flere dialoger som ordførende på vegne af større investorkredse i forhold til selskaber, der skal forbedre deres ansvarlighed på udvalgte områder. Samlet indgik Sampension-fællesskabet i 2022 i 1.414 dialoger med selskaber i porteføljen og har afgivet stemme på 92 generalforsamlinger. Sampension-fællesskabet indgår som ordførende eller aktivt medvirkende investor i 27 dialoger - herunder fx en dialog om arbejdstagerrettigheder i et af verdens største selskaber, Amazon ⁴.

27

Dialoger som Sampension-fællesskabet er lead på

1414 dialoger i 2022 - heraf 1237 om klima

PAD har som en del af Sampension-fællesskabet i 2022 deltaget i flere netværk, der enten faciliterer dialoger på vegne af en kreds af internationale investorer, eller hvor fx Sampension-fællesskabet udfører en dialog på vegne af netværket:

- Climate Action 100+ (CA100+) er verdens største investorinitiativ, og består af 700 investorer med aktiver for tilsammen 470.000 mia. kr. CA100+ var i 2022 bl.a. på vegne af PAD i dialog med klimabelastende selskaber inden for sektorerne olie og gas, minedrift og metaller, forsyningssektoren, transport, forbrugerprodukter og industrisektoren.
- CDP (Carbon Disclosure Project) gennemfører årligt Non-disclosure Campaign, der har som formål at få stadig flere selskaber til at offentliggøre deres klimaaftryk. PAD deltog som en del af Sampension-fællesskabet sammen med flere hundrede andre internationale investorer og stod ligeledes i spidsen for dialogen med en række virksomheder. Af de i alt 1052 virksomheder, som investorerne var i dialog med i 2022, har ca. 300 nu rapporteret klimaaftryk. Samme udvikling ses i Sampension-fællesskabets investeringsportefølje, hvor andelen af virksomheder, som har offentliggjort deres klimaaftryk, er steget fra 71,6 % ved udgangen af 1. halvår 2021 til 80,1 % ved udgangen af 1. halvår 2022.
- UN PRI Advance (FN-støttet investornetværk) - Principles for Responsible Investment - igangsatte i 2022 et nyt dialoginitiativ om menneskerettigheder med fokus på mineselskaber og selskaber, der arbejder med vedvarende energi. Initiativet indebærer, at investorerne og heriblandt Sampension-fællesskabet går i dialog med ca. 40 selskaber fra hele verden inden for hhv. råvaresektoren og den såkaldte renewables-sektor med henblik på at sikre, at de i højere grad har fokus på respekt for menneskerettigheder i deres aktiviteter. 220 internationale investorer med samlet set mere end 200.000 mia. kr. under forvaltning har tilsluttet sig initiativet.

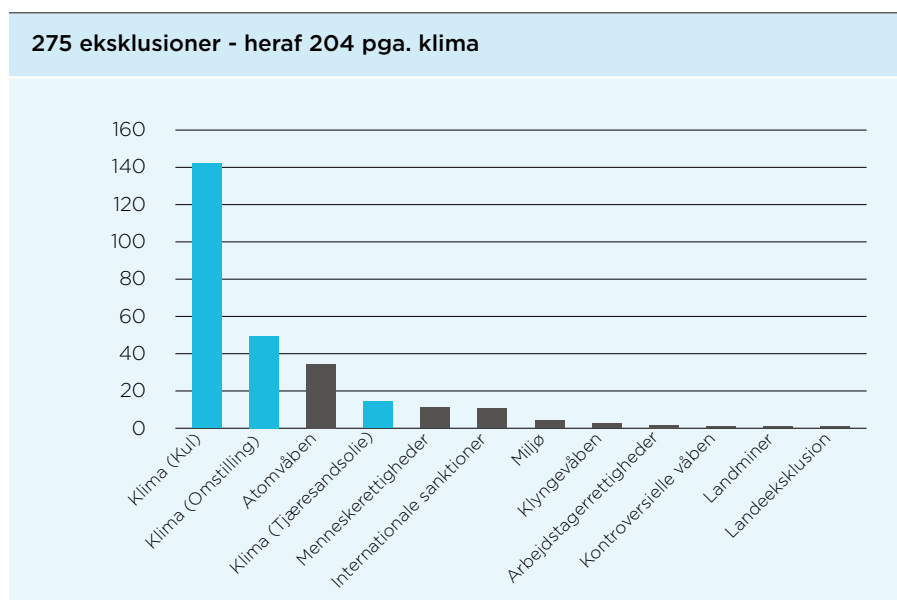
⁴ Dialog etableret i samarbejde med andre danske pensionselskaber.

Klima dominerer eksklusioner

Investeringerne i børsnoterede selskaber overvåges løbende af et professionelt og uafhængigt screeningsselskab, og screeningen tager afsæt i FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. Hvis det konstateres, at et selskabs adfærd er i strid med politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, vurderes det, om selskabet sættes på en overvågningsliste, mens der foretages yderligere undersøgelser eller indledes en dialog med selskabet eller om selskabet skal ekskluderes.

Hertil er der screenet for kul- og tjæresandsaktiviteter samt selskabernes klimaadfærd og omstillingsparathed. Aktieporteføljens selskaber indenfor de tungest udledende sektorer screenes løbende for deres evne og villighed til at indgå i en transition til en lavemissionsøkonomi, og det indgår som et kriterie for eksklusion.

I 2022 steg antallet af selskaber ekskluderet på baggrund af kriteriet for uacceptabel klimaadfærd fra 190 til 204. Forøgelsen på 14 dækker over eksklusion af 28 selskaber og re-inklusion af 14 selskaber, fx fordi selskaberne siden eksklusionstidspunktet har gennemført betydelige reduktioner af CO₂-udledningen eller fastsat ambitiøse strategier for forbedring af deres klimaaftryk.

275

Ekskluderede selskaber

Derudover investeres ikke i virksomheder, hvor 5 % eller mere af omsætningen kommer fra termisk kul- eller tjæresandsaktiviteter⁵.

ESG-nøgletal giver sammenlignelighed og gennemsigtighed

PAD har som en del af Sampension-fællesskabet valgt at støtte pensionsbranchens ønske om en fælles standard og offentliggør en oversigt over ESG-nøgletal efter den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor, seneste version F&P Klimarapportering er fra oktober 2022.

Der bliver yderligere redegjort for beregningsmetode, og hvordan investeringerne håndteres ansvarligt i Redegørelse for samfundsansvar 2022, som kan ses på arkitektension.dk/om-pensionskassen/finansiel-information/ansvarlige-investeringer.

⁵ For metallurgisk kul er grænseværdien 25 %. Det skyldes, at der fortsat ikke findes et reelt industrielt og økonomisk skalerbart alternativ til brug af metallurgisk kul i forbindelse med produktion af stål, og udfasningen af metallurgisk kul sker derfor langsommere end for termisk kul.

Klimarapportering for investeringerne Investeringernes CO2-aftryk	Enhed	2022	2021	2020	2019
CO2-udledning i den børsnoterede aktieportefølje¹					
Andel af aktivklasse opgjort		100%			
Absolut udledning	Tons/CO2e	23.104	27.395	31.367	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	8,0	7,8	10,7	-
CO2-udledning fra kreditportefølje²					
Andel af aktivklasse opgjort		95%			
Absolut udledning	Ton CO2e	14.197	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	9,3	-	-	-
CO2-udledning fra Private Equity-porteføljen²					
Andel af aktivklasse opgjort		63%			
Absolut udledning	Tons CO2e	7.705	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	10,0	-	-	-
CO2-udledning fra infrastrukturporteføljen²					
Andel af aktivklasse opgjort		97%			
Absolut udledning	Ton CO2e	14.858	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	37,5	-	-	-
CO2-udledning fra porteføljen af danske realkreditobligationer²					
Andel af aktivklasse opgjort		100%			
Absolut udledning	Ton CO2e	1.775	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	1,5	-	-	-
CO2-udledning fra ejendomsporteføljen²					
Andel af aktivklasse opgjort		89%			
Absolut udledning	Ton CO2e	577	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	0,9	-	-	-
CO2-sekvestrering fra direkte skovinvesteringer²					
Andel af aktivklasse opgjort		100%			
Netto sekvestrering	Ton CO2e	-18.958	-	-	-
Samlet udledning og carbon footprint					
Andel af aktivklasse opgjort		91%			
Samlet absolut udledning ekskl. skov	Ton CO2e	62.215	-	-	-
Samlet absolut udledning inkl. skov	Ton CO2e	43.257	-	-	-
Samlet carbon footprint ekskl. skov	Ton CO2e/mio. DKK	8,41	-	-	-
Samlet carbon footprint inkl. skov	Ton CO2e/mio. DKK	5,81	-	-	-
CO2-udledning fra statsobligationer og supranationals^{2,3}					
Andel af aktivklasse opgjort		94%			
Carbon intensitet (Sovereign emissions - production intensity)	Ton CO2e/mio. DKK BNP	41	-	-	-

¹ På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenlignings-tal for 2019.

² Udledningen for de respektive aktivklasser er opgjort første gang for 2022. Det har ikke på opgørelsestidspunktet været muligt at beregne sammenligningstal for årene 2019, 2020 og 2021 pga. manglende data. Der henvises til Redegørelse for samfundsansvar 2022.

³ CO2-udledningen fra statsobligationer og supranationals indgår ikke i det samlede carbon footprint, da beregningerne for denne aktivklasse ikke er direkte sammenlignelige.

Supplerende oplysninger	Enhed	2022	2021	2020	2019
Investeringer					
CO2-fortrængning fra direkte ejet vedvarende energiinfrastruktur¹					
Absolut CO2-fortrængning	Ton CO2e	834	-	-	-
Aktivt ejerskab, antal klimodialoger					
Dialoger om klimaforandringer i alt	Stk	1.237	-	-	-
- heraf egne dialoger	Stk	7	-	-	-
- heraf dialoger via investornetværk som lead/co-lead	Stk	6	-	-	-
- heraf dialoger via investornetværk iøvrigt	Stk	1.214	-	-	-
- heraf dialoger via ESG-ratingbureau	Stk	10	-	-	-

¹ På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal.

	Enhed	2022	2021	2020	2019
S - Sociale data					
Betalte skatter	Mio. kr.	306	193	160	170
G - Ledelsesdata					
Bestyrelsens kønsdiversitet ¹	Pct.	40	43	43	43
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Pct.	91	94	100	94

¹ Opgørelsesmetoden er ændret i henhold til Erhvervsstyrelsens nye vejledning, så tallene for 2022 er ikke sammenlignelige med tallene før 2022.

Udviklingen i ESG-nøgletallene for investeringerne er kommenteret i afsnittet om samfundsansvar før tabellen.

For PAD viser ESG-nøgletallene bl.a. følgende:

- Betalte skatter steg med godt 50 % i 2022. I betalte skatter indgår bl.a. pensionsafkastskat, som afhænger af det foregående års realiserede investeringsafkast, som i 2021 var ekstraordinært højt.
- Ledelsesdata viser, at bestyrelsen i PAD har en ligelig fordeling mellem kønnene som defineret i Erhvervsstyrelsens vejledning. Tilstedeværelsen på bestyrelsesmøder er fortsat høj.

Dataetik

PAD har valgt ikke at fastsætte en politik for dataetik for 2022, da PAD ikke behandler data eller anvender algoritmer til dataanalyser udover det, som er forventeligt og sædvanligt for at drive pensionsvirksomhed. Det gælder eksempelvis oplysninger om arbejdsgiver, beskæftigelse og helbredsoplysninger. PAD's kerneopgave forudsætter adgang til og behandling af en lang række data om medlemmer, virksomheder og medarbejdere. PAD's behandling af data sker med respekt for det enkelte individs data i forhold til at honorere PAD's pensionsforpligtelser.

Databehandling, fx i form af aflæsning af mønstre om medlemmet, er endvidere ikke en integreret del af PAD's nuværende forretningsaktivitet. Medlemmets historik inddrages dog naturligt - og efter en konkret vurdering af behov - i rådgivningssituationer.

Databehandling hos PAD må aldrig medføre nogen form for diskrimination eller upartiske resultater. Uagtet hvordan PAD indsamler data, vil det altid være i respekt for den gældende databeskyttelseslovgivning. PAD anerkender, at det strategiske fokus på digitalisering og nye teknologier fremadrettet kan medføre et behov for en politik for dataetik.

PAD sælger aldrig data.

For yderligere information om PAD's arbejde med data, se Behandling af personoplysninger og digital kommunikation (arkitektension.dk/forbehold).

Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Årets resultat

-177 mio. kr.

Resultat på -177 mio. kr.

PAD's resultat blev i 2022 et underskud på 177 mio. kr. mod et overskud på 190 mio. kr. i 2021. Årets resultat består i det væsentligste af egenkapitalens andel af årets investeringsafkast, som i 2022 var negativt. Resultatet for 2022 blev lavere end forventet.

Bestyrelsen foreslår, at årets underskud dækkes af egenkapitalen. I forbindelse med omvalg til markedsrente er der i 2022 udloddet 359 mio. kr. fra egenkapitalen. Herudover er der fra egenkapitalen udloddet 60 mio. kr. som tillægspension. Egenkapitalen udgør herefter 1.441 mio. kr. pr. 31. december 2022 mod 2.036 mio. kr. ved udgangen af 2021.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

PAD opgør solvenskravene i henhold til standardmodellen specificeret i Solvens II-regelsættet. Opgørelsesmetoden er opdateret i 2022⁶.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag Mio. kr.	31.12.2022	31.12.2021
Egenkapital	1.441	2.036
Overskudskapital	517	565
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser	-4	-
Kapitalgrundlag	1.953	2.601
Solvenskapitalkrav (SCR)	490	880
Minimumskapitalkrav (MCR)	122	220
Overskydende kapitalgrundlag	1.463	1.721
Solvensdækning i forhold til SCR	399%	296%
Solvensdækning i forhold til MCR	1.595%	1.182%

Solvensdækningen – dvs. kapitalgrundlaget i forhold til solvenskapitalkravet – var pr. 31. december 2022 opgjort til 399 % mod 296 % ved udgangen af 2021. Stigningen i solvensdækningen skyldes til dels implementeringen af ny metode for opgørelse af pensionsmæssige hensættelser til solvensformål. Medvirkende til stigningen var desuden opsplitning af forsikringsbestande og omvalg i 2022.

⁶ For yderligere information henvises til afsnit D.2 i Rapport om solvens og finansiel situation 2022.

Yderligere information findes i Rapport om solvens og finansiel situation 2022. I rapporten er der også givet oplysninger om følsomhed over for risici i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 126.

Hensættelser til pensionsaftaler

Som følge af omvalget til markedsrente i 2022 er der flyttet pensionshensættelser på 1.152 mio. kr. inkl. depottilskud fra pensionshensættelser for gennemsnitsrente-produkter til hensættelser til markedsrenteprodukter.

Pensionshensættelser for gennemsnitsrenteprodukter udgjorde 5.177 mio. kr. pr. 31. december 2022 mod 6.737 mio. kr. ved udgangen af 2021. Faldet skyldtes især nettoeffekten af omvalget til markedsrente og stigning i diskonteringsrenten.

Bonuspotentialerne steg i 2022. Det skyldes, at rentestigninger resulterede i en stigning i de individuelle bonuspotentialer, som mere end opvejede faldet i de kollektive bonuspotentialer, der var et resultat af det negative investeringsafkast. Da bonuspotentialerne i rentegruppe F faldt til nul, blev der i november 2022 indført kursværn i denne rentegruppe.

Hensættelser til markedsrenteprodukter udgjorde 3.193 mio. kr. ved udgangen af 2022 mod 1.685 mio. kr. ultimo 2021. Stigningen skyldes primært omvalg fra gennemsnitsrente.

PAD har pr. 1. januar 2022 opdelt gennemsnitsrentebestanden i to selvstændige kontributionsgrupper: Rentegruppe G for de ubetingede policer og rentegruppe H for de betingede policer. Det har ikke været muligt at tilrette sammenlignings-tallene. Bestanden af gennemsnitsrentepolicer består herefter af følgende kontributionsgrupper: Rentegruppe G, rentegruppe H og en gruppe med ugaranterede risikodækninger (F). For yderligere information om opdelingen af rentegrupper henvises til Årsrapport 2022.

Forventninger til 2023

PAD forventer moderat vækst i medlemstal og medlemsbidrag i 2023.

Omkostninger pr. medlem uden eventuelle omvalgsomkostninger forventes at ligge på samme lave niveau som i 2022.

Depotrenten er pr. 1. januar 2023 for gennemsnitsrente fastsat til 3,4 % før pensionsafkastskat for pensioner med betingede garantier mod 2,5 % pr. 1. januar 2022. For de ubetingede garanterede er der pr. 1. januar 2023 fastsat en depotrente på 2,4 % før pensionsafkastskat mod 2,0 % pr. 1. januar 2022.

Egenkapitalens resultat, som afhænger af udviklingen på de finansielle markeder, var i 2022 påvirket af usædvanlig uro på de finansielle markeder i form af stigende renter og faldende aktiekurser. Det er forventningen, at egenkapitalen vil få et væsentligt bedre resultat efter pensionsafkastskat for 2023 i forhold til 2022 bl.a. som følge af, at det højere renteniveau gradvist vil resultere i et højere afkast.

Depotrente på

3,4 %

Øvrige forhold

Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når årsrapporten udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt for pensionsmæssige hensættelser samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter. Der er redegjort for ledelsens skøn og vurderinger i noten om anvendt regnskabspraksis. Revisions- & risikoudvalget og bestyrelsen gennemgår årligt de skøn og værdiansættelsesmetoder, som anvendes i PAD's årsregnskab.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Der er ikke fra balancedagen og til dato indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Oplysninger om pensionskassen

2

Ledelsesstruktur	26
Ledelse og ledelseshverv	28

Ledelsesstruktur

PAD er en tværgående pensionskasse ejet af medlemmerne. Pensionskassens øverste myndighed er generalforsamlingen.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af syv medlemmer: Fire bestyrelsesmedlemmer er valgt af og blandt pensionskassens medlemmer, et bestyrelsesmedlem er udpeget af Akademisk Arkitektforening (AA), et bestyrelsesmedlem er udpeget af Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD), og et bestyrelsesmedlem er valgt af pensionskassens medlemmer på generalforsamlingen efter indstilling fra bestyrelsen. Sidstnævnte bestyrelsesmedlem skal opfylde de nødvendige kvalifikationer til at være sagkyndigt medlem af revisions- & risikoudvalget.

Bestyrelsen har i 2022 afholdt 11 bestyrelsesmøder, et bestyrelsesseminar og en temadag.

En oversigt over bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv fremgår på side 28-30.

Revisions- & risikoudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i PAD nedsat et revisions- & risikoudvalg.

Cand.polit. Søren Kaare-Andersen er formand for revisions- & risikoudvalget og lever gennem erhvervsforløb og uddannelsesmæssig baggrund op til kvalifikationskravene i henhold til reglerne om revisionsudvalg. Søren Kaare-Andersen lever op til kravene om uafhængighed.

Udover Søren Kaare-Andersen bestod revisions- & risikoudvalget i 2022 af Lene Dammand Lund (næstformand for bestyrelsen) og Klaus Berentsen (bestyrelsesmedlem).

Der har i 2022 været afholdt fire møder i revisions- & risikoudvalget.

Rammerne for revisions- & risikoudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen
- forberede bestyrelsens behandling og beslutning vedrørende risikodokumenter om pensionskassens kapital-, solvens- og operationelle forhold
- overvåge om risikostyringssystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en whistleblowerordning, der sikrer, at ansatte i administrations-selskabet via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af relevant regulering begået af virksomheden, herunder vedrørende bestikkelse og korrupsion, konkurrenceret, svig og økonomisk kriminalitet, chikane og diskrimination samt beskyttelse af personoplysninger.

Indberetninger til whistleblowerordningen sker via en whistleblower it-plattform, og henvendelser hertil screenes af advokatvirksomheden Kromann Reumert, der varetager whistleblowerordningen. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisions- & risikoudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen via it-plattformen. Der har ikke været indberetninger i 2022.

Udvalg for ansvarlige investeringer

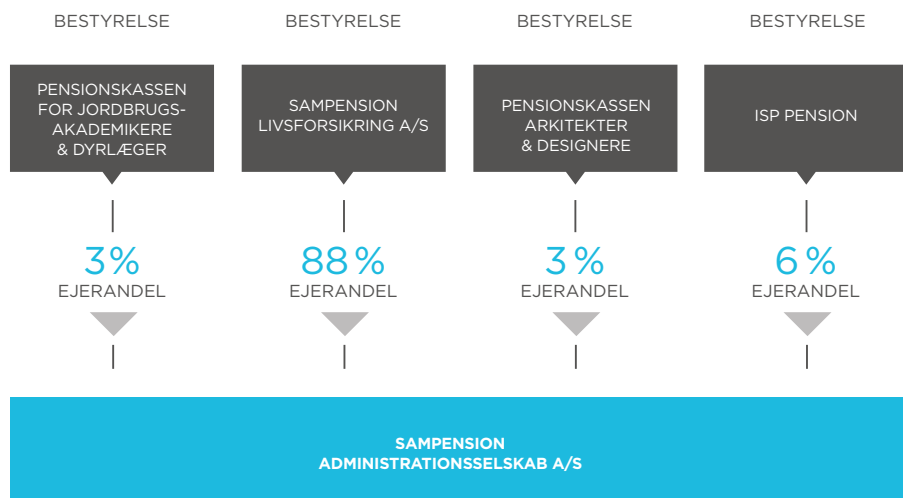
Politikken for ansvarlige investeringer omfatter alle fire parter i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Cecilie Therese Hansen (bestyrelsesformand) har i 2022 været det ene af PAD's medlemmer i udvalget. Anne Marie Øhlenschläger Christiansen (bestyrelsesmedlem) var indtil hun udtrådte af bestyrelsen den 2. juni 2022 det andet udvalgsmedlem fra PAD's bestyrelse. Den 9. juni 2022 overtog Peder Walsøe Pedersen (bestyrelsesmedlem) den anden post i udvalget. Der har i 2022 været afholdt tre møder i udvalget.

Organisation og ledelse

PAD indgår i Sampension-fællesskabet. Udover PAD indgår Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) i Sampension-fællesskabet. Ejer kredsen i Sampension Administrationsselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger (3 %), Pensionskassen Arkitekter & Designere (3 %) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) (6 %).

Sampension-fællesskabet:

▼ Administrationsaftale med ens vilkår

Sampension Administrationsselskab A/S' daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem hovedområder med ansvar for den daglige drift og udvikling og tre stabsområder (Direktionssekretariat, Kommunikation samt HR). Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på sampension.dk/organisation.

Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring. Derudover har bestyrelsen besluttet at ansætte den interne revisionschef, som varetager den interne revision i pensionsvirksomhederne i administrationsfællesskabet. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til Sampension-fællesskabets arbejde.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension Administrationsselskab A/S, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at administrationsselskabet til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for medlemmerne.

Der henvises til regnskabets note 5 samt arkitektension.dk/bestyrelse, hvor der er oplysninger om lønpolitik samt vederlag til bestyrelses- og direktionsmedlemmer.

Kønssammensætning i bestyrelsen

Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer en ligelig fordeling mellem kønnene på 40 % / 60 % svarende til henholdsvis 2 kvinder og 3 mænd. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Der er redegjort for status på måltal mv. i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2022.

Ledelse og ledelseshverv

Direktion

Administrerende direktør Mads Smith Hansen

Ansvarshavende aktuar

Steen Ragn

Intern revision

Revisionschef Gert Stubkjær

Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes den 18. april 2023.

Ledelseshverv

Denne oversigt viser bestyrelsens og direktionens øvrige ledelseshverv.

Navn og stamdata	Uddannelse og ansættelse	Valgperiode/ udpegning mv.	Andre tillids- og ledelseshverv
Cecilie Therese Hansen, født 19. september 1966, formand	Arkitekt, MAA, Bygherrerådgiver i Emcom A/S	April 2021 til april 2024, medlemsvalgt, medlem af PAD, 14 år i bestyrelsen	Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Lene Dammand Lund, født 30. november 1963, næstformand	Arkitekt, MAA, MBA, Rektor på Det Kongelige Akademi - Arkitektur, design, konservering	Juli 2020 til april 2023, medlemsvalgt, medlem af PAD, 3 år i bestyrelsen	Medlem af bestyrelsen i UIA2023 Medlem af bestyrelsen for BLOXHUB Medlem af bestyrelsen i Innomission 4: Cirkulær økonomi - tekstil og plast Medlem af revisions- & risikoudvalget i Pensionskassen Arkitekter & Designere
Klaus Berentsen, født 27. november 1959	Cand.merc. Direktør i Klaus Berentsen ApS	April 2021 til april 2023, udpeget af forbundet for Arkitekter og Designere (FAOD), ikke medlem af PAD, 3 år i bestyrelsen	Medlem af revisions- & risikoudvalget i Pensionskassen Arkitekter & Designere Direktør i Klaus Berentsen ApS Indehaver af Klaus Berentsen ApS Indehaver af Stakkesvang 13, Fredericia ApS Indehaver af K/S Stakkesvang, Fredericia Fuldt ansvarlig deltager i Berentsen Consulting v/Klaus Berentsen Bestyrelsesmedlem i FORE Brabrand ApS
Holger Ove Bisgaard, født 29. maj 1952	Arkitekt, MAA, Indehaver af Bisgaards kontor, Ekstern lektor på Det Kongelige Akademi	Oktober 2020 til oktober 2023, udpeget af Akademisk Arkitektforening (AA), medlem af PAD, 2 ½ år i bestyrelsen	Formand for bestyrelsen for Komponisten Jacob Gades Legat Indehaver af Bisgaards kontor
Søren Kaare-Andersen, født 10. september 1958	Cand.polit. Direktør for Bikubenfonden	April 2021 til april 2024, valgt på generalforsamlingen efter indstilling fra bestyrelsen, ikke medlem af PAD, 8 år i bestyrelsen	Formand for revisions- & risikoudvalget i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger Formand for revisions- & risikoudvalget i Pensionskassen Arkitekter & Designere Formand for det Rådgivende Udvalg i Nasdaq OMX Cph Formand for bestyrelsen i Høbbet A/S Formand for bestyrelsen i Bifi A/S Formand for bestyrelsen i Roskilde Kulturservice A/S Formand for bestyrelsen for Bikuben Foundation New York inc. Næstformand for bestyrelsen i Enkotec A/S Medlem af bestyrelsen i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger Medlem af bestyrelsen i Hjem til Alle alliancen Medlem af bestyrelsen i NunaFonden Medlem af bestyrelsen i Københavns Almene Boligselskab (KAB) Medlem af bestyrelsen i H. P. Lorentzens Stiftelse Adm. direktør for Bikubenfonden

Navn og stamdata	Uddannelse og ansættelse	Valgperiode/ udpegning mv.	Andre tillids- og ledelseshverv
Peder Walsøe Pedersen, født 18. juni 1962	Arkitekt, MAA, MDB Byggeøkonom, Arkitekt hos JJW Arkitekter	Juni 2022 til april 2025, medlemsvalgt, medlem af PAD, 1 år i bestyrelsen	Formand for bestyrelsen i Danske Byggeøkonome Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører Medlem af Forbundet Arkitekter og Designeres repræsentantskab
Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer, født 8. februar 1966	Arkitekt, MAA, Byggeøkonom, Byggeteknisk konsulent Landsbygge-fonden	Juni 2022 til april 2025, medlemsvalgt, medlem af PAD, 4 år i bestyrelsen	Medlem af Forbundet Arkitekter og Designeres repræsentantskab
Mads Smith Hansen, født 6. januar 1969, Adm. direktør	-	-	Medlem af bestyrelsen i Sampension KP International A/S Medlem af bestyrelsen i Sampension KP Danmark A/S Medlem af bestyrelsen i Komplementarselskabet Alternative Investment ApS Chief operating officer i Sampension Livsforsikring A/S Chief operating officer i Sampension Administrationsselskab A/S Adm. Direktør i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger Direktør i Komplementarejendomsselskabet Sorte Hest ApS

sampension

Årsregnskab

3

Pensionskasseregnskab.....	35
Egenkapitalopgørelse	37
Noter til regnskabet	38
Ledelsespåtegning	55
Intern revisions revisionspåtegning.....	56
Den uafhængige revisors revisionspåtegning....	57
Nøgletalsdefinitioner	61

Pensionskasseregnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE		2022	2021
Note	T. kr.		
2	Medlemsbidrag	440.319	428.989
	Medlemsbidrag, i alt	440.319	428.989
3	Renteindtægter og udbytter mv.	166.881	129.741
4	Kursreguleringer	-961.435	1.004.797
	Renteudgifter	-1.240	-5.284
5	Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-35.091	-35.163
	Investeringsafkast, i alt	-830.885	1.094.090
	Pensionsafkastskat	131.401	-166.520
6	Udbetalte ydelser	-367.757	-280.652
	Pensionsydelser, i alt	-367.757	-280.652
11	Ændring i pensionshensættelser, i alt	407.258	-835.348
9	Ændring i overskudskapital	48.182	-45.373
5	Administrationsomkostninger	-5.655	-5.682
	Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5.655	-5.682
	Overført investeringsafkast	141.298	-189.432
	PENSIONSTEKNISK RESULTAT	-35.839	71
	Egenkapitalens investeringsafkast	-177.948	223.617
	RESULTAT FØR SKAT	-213.788	223.688
	Pensionsafkastskat for egenkapitalen	36.651	-34.185
	ÅRETS RESULTAT	-177.137	189.503
	ANDEN TOTALINDKOMST, I ALT	0	0
	ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	-177.137	189.503

Pensionskasseregnskab (fortsat)

BALANCE			
Note	T. kr.	2022	2021
	AKTIVER		
	Kapitalandele	1.781.078	2.368.527
	Investeringsforeningsandele	1.645.253	2.409.667
	Obligationer	3.404.676	4.597.723
	Pantesikrede udlån	56.440	78.708
7	Afledte finansielle instrumenter	347.892	103.211
	Indlån i kreditinstitutter	75.768	36.457
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	7.311.106	9.594.294
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	7.311.106	9.594.294
8	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	3.443.725	1.776.141
	Tilgodehavender hos medlemmer	6.203	5.786
	Tilgodehavender hos medlemmer, i alt	6.203	5.786
	Andre tilgodehavender	49.868	24.798
	TILGODEHAVENDER, I ALT	56.071	30.584
	Likvide beholdninger	252.326	212.846
	Øvrige	244.871	10.511
	ANDRE AKTIVER, I ALT	497.197	223.358
	Tilgodehavende renter	23.564	22.311
	Andre periodeafgrænsningsposter	13.948	16.276
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	37.514	38.587
	AKTIVER, I ALT	11.345.613	11.662.964

Egenkapitalopgørelse

BALANCE		2022	2021
Note	T. kr.		
	PASSIVER		
	Overført overskud	1.440.627	2.036.319
	EGENKAPITAL, I ALT	1.440.627	2.036.319
9	Overskudskapital	516.638	564.820
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	516.638	564.820
10	Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	5.177.224	6.737.162
11	Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter	3.192.905	1.685.220
	PENSIONS MÆSSIGE HENSÆTTELSER, I ALT	8.370.129	8.422.381
12	Gæld til kreditinstitutter	498.285	198.508
13	Anden gæld	519.442	440.875
	GÆLD, I ALT	1.017.728	639.384
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	491	60
	PASSIVER, I ALT	11.345.613	11.662.964
1	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS		
14	EVENTUALFORPLIGTELSER		
15	SIKKERHEDSSTILLELSER		
16	REALISERET RESULTAT OG FORDELING AF REALISERET RESULTAT		
17	FINANSIELLE INSTRUMENTER INDREGNET TIL DAGSVÆRDI		
18	OVERSIGT OVER BEHOLDNINGER OG AFKAST		
19	MARKEDSRENTEPRODUKTER, AFKAST MV. PR. INVESTERINGSPROFIL		
20	5 ÅRS HOVED- OG NØGLETAL		
21	RISIKOSTYRING		

Egenkapitalopgørelse

T. kr.	31.12.2022	31.12.2021
Egenkapital 1. januar	2.036.319	2.145.878
Periodens resultat	-177.137	189.503
Egenkapital tilskud ifm. omvalg	-358.598	-210.057
Tillægspensioner	-59.957	-89.004
Egenkapital ultimo	1.440.627	2.036.319
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	1.440.627	2.036.319
Overskudskapital	516.638	564.820
Forskel mellem regnskabs- og solvensmæssige hensættelser	-4.061	-
Kapitalgrundlag	1.953.204	2.601.139

GENERELT

Pensionskassens årsrapport er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Der er ikke foretaget ændringer i anvendt regnskabspraksis i forhold til sidste år.

Pensionskassen har anmeldt en ændret metode for opgørelse af risikomargen. Metodeændringen har ingen effekt på resultatopgørelse eller balance, da den medfører en forskydning mellem risikomargen og de individuelle bonuspotentialer, som begge indgår i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter. Effekten af metodeskiftet er, at risikomargenen stiger med 0,4 mio. kr., som modsvares af et tilsvarende fald i de individuelle bonuspotentialer, hvorved hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter er uændrede.

Fordeling af realiseret resultat

De over for Finanstilsynet anmeldte regler for beregning og fordeling af resultatet mellem egenkapitalen, overskudskapitalen og medlemmerne er følgende:

Egenkapitalen og overskudskapitalen (kapitalgrundlaget) tildeles en forholdsmæssig andel af årets investeringsafkast i gennemsnitsrentemiljøet.

For pensionsaftaler med ubetingede tilsagn tildeles kapitalgrundlaget en betaling (risikoforrentning) på 0,5 % af depoterne. Kapitalgrundlaget tildeles ikke betaling vedrørende aftaler med betingede tilsagn. Medlemmerne tildeles resten, svarende til årets realiserede resultat fratrukket den beregnede tildeling til kapitalgrundlaget.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes alle årets indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle årets omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle gevinster og tab, værdireguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indgår i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pensionskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Der foretages ikke modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser med samme modpart, selv om pensionskassen har ret til det, idet afhændelse af aktivet og afviklingen af forpligtelsen ikke sker samtidigt.

Ved første indregning benyttes kostpris, som svarer til dagsværdi. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser primært til dagsværdi. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta anvendes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Regnskabsmæssige skøn

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som

har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uforudsete fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på årsregnskabet, eller som er særlig relevante i årsregnskabet for 2022, er:

Note	Væsentlige skøn, estimater og forudsætninger
Note 10	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter
Note 10	Input til opgørelsen: <ul style="list-style-type: none">• Rentekurve til tilbagediskontering• Indregnet forventet fremtidig levetidstrend• Dødelighed• Invalidehyppighed• Tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed• Pensioneringstidspunkt• Risikomargen
Note 17	Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi
Note 17	Unoterede kapitalandele, inkl. private equity-, ejendoms- og skovfonde
Note 17	Input til opgørelserne: <ul style="list-style-type: none">• Forventede cash flows• Rentekurve til tilbagediskontering
Note 17	Unoterede obligationer, inkl. kreditobligationer og strukturerede obligationer
Note 17	Input til opgørelserne: <ul style="list-style-type: none">• Priser for sammenlignelige obligationer• Indikative priser fra investeringsbanker

Målingen af pensionshensættelser til gennemsnitsrentekontrakter opgøres ved en aktuarmæssig beregningsmetode, hvortil en række input i form af beregninger eller forudsætninger anvendes. Målingen er især påvirket af usikkerhed på den anvendte rentekurve til tilbagediskontering og den indregnede forventede fremtidige levetidstrend, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark. De anvendte forudsætninger ved målingen omfatter herudover væsentligst dødelighed, invalidehyppighed, fripolicesandsynlighed samt udtrædelsesgodtgørelser.

Måling af investeringsaktiver placeret i dagsværdihierarkiets niveau 3 er pga. illikviditet og tidsmæssig forskydning forbundet med større usikkerhed end mere likvide aktiver placeret i niveau 1 og 2, hvor måling af dagsværdi sker ud fra en offentlig tilgængelig kurs på et aktivt marked eller ud fra input, der i væsentligt omfang er direkte observerbare. Måling af investeringsaktiver placeret i niveau 3 har derfor typisk den højeste usikkerhedsmargin, da målingen ofte baseres på ikke-observerbare input, hvilket betyder, at der kan forekomme større afvigelser i forhold til en anden virksomheds måling af det samme aktiv. Ud over usikkerhed knyttet til dagsværdien er der som omtalt under afsnittet om risikostyring en risiko knyttet til, at større salg af illikvide aktiver over en kort tidsperiode ikke kan ske til samme priser som mindre salg. Pensionskassen er dog ikke i praksis udsat for nævneværdig risiko for at skulle sælge illikvide aktiver på ufordelagtige vilkår. Beholdningen af de mest likvide aktiver indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 1 overstiger langt de årlige betalingsforpligtelser.

Nærtstående parter

Nærtstående parter for pensionskassen er bestyrelse og direktion.

RESULTATOPGØRELSEN

Pensionsteknisk resultat

Medlemsbidrag

Medlemsbidrag omfatter årets forfaldne bidrag og indskud vedrørende regnskabsåret. Arbejdsmarkedsbidrag er fratrukket i posten.

Investeringsafkast

Renteindtægter og udbytter mv.

Posten indeholder årets renter fra finansielle investeringsaktiver og likvide beholdninger, indeksregulering af indeksobligationer og modtagne udbytter af kapitalandele, herunder aktier og investeringsfonde.

Kursreguleringer

Posten omfatter realiserede og urealiserede nettogevinster/-tab på investeringsaktiver, herunder valutakursreguleringer.

Valutakursreguleringer indeholder værdiregulering, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner.

Aktiver og passiver i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen på balancedagen. Transaktioner i året omregnes til transaktionsdagens valutakurs, og såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og kurstab indregnes i resultatopgørelsen.

Renteudgifter

Posten renteudgifter indeholder primært årets renteudgifter vedrørende investeringsaktiviteter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder vederlag for administration, en andel af direkte afholdte administrationsomkostninger, depotgebyrer, etableringsomkostninger og performance fees vedrørende fonde, samt handelsomkostninger vedrørende værdipapirhandel.

Omkostninger vedrørende fonde mv. indgår i posten i det omfang, der er modtaget oplysninger herom.

Pensionsafkastskat

Den beregnede pensionsafkastskat for regnskabsåret indregnes i resultatopgørelsen. Skatten omfatter både skat af det afkast, som tilskrives individuelt til medlemmernes depoter, og skat af det afkast, som tilskrives kollektivt bonuspotentiale samt egenkapital og overskudskapital. Skatten beregnes med 15,3 % af afgiftsgrundlaget, som opgøres med udgangspunkt i årets investeringsafkast. Der tages dog højde for eventuel friholdt værdi.

Egenkapitalens og overskudskapitalens andel af pensionsafkastskat beregnes på baggrund af andel af realiseret resultat.

Pensionsydelser

Udbetalte ydelser indeholder årets udbetalte pensionsydelse. Egenkapitalens andel af udbetalte pensionsydelse er dog ført direkte under egenkapitalen.

Ændring i pensionshensættelser

Posten omfatter årets ændring i pensionshensættelser vedrørende både gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter.

Ændring i overskudskapital

Posten omfatter årets ændring i overskudskapital, som består af individuelle særlige bonushensættelser.

Pensionsmæssige driftsomkostninger

Pensionsmæssige driftsomkostninger omfatter et administrationshonorar i henhold til administrationsaftale med Sampension Administrationselskab A/S samt direkte afholdte omkostninger. Administrationsomkostningerne er opdelt på pensionsvirksomhed og investeringsvirksomhed.

Overført investeringsafkast

Det pensionstekniske resultat er fratrukket overført investeringsafkast, der udgør egenkapitalens investeringsafkast.

Pensionsafkastskat for egenkapitalen

Posten omfatter egenkapitalens andel af den samlede pensionsafkastskat.

Anden totalindkomst

Anden totalindkomst anføres separat i forlængelse af resultatopgørelsen. I anden totalindkomst indgår poster, som føres direkte på egenkapitalen via anden totalindkomst.

BALANCEN

Investeringsaktiver

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til andelenes offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen).

Unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til en skønnet dagsværdi. Den er ultimo året normalt baseret på tredje kvartals rapportering fra fund managers justeret for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil status-tidspunktet. Endvidere værdireguleres de enkelte andele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Obligationer

Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til obligationens offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen). For obligationer, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, sker målingen på grundlag af enten

- offentlige priser på sammenlignelige obligationer justeret for eventuelle forskelle
- indikative priser modtaget fra investeringsbanker
- DCF-model på grundlag af skøn over bl.a. diskonteringsrentekurve, risikopræmier, førtidsindfrielse samt omfang af misligholdelse og dividende på bagvedliggende lån.

Dagsværdi af udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Pantesikrede udlån

Pantesikrede udlån måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Den fastsættes for børsnoterede instrumenter med en lukkekurs, mens OTC-instrumenters dagsværdi fastsættes med generelt accepterede metoder på grundlag af observerbare markedsdata.

Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles efter samme praksis som beskrevet for pensionskassens investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Nedskrivning til imødegåelse af tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Andre aktiver

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Øvrige

Øvrige består bl.a. af tilgodehavende pensionsafkastskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til

amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Ansvarlig lånekapital

Overskudskapital

I overskudskapital indgår individuelle særlige bonusansættelser (bonus-kapital). Overskudskapital forrentes som egenkapitalen og indgår i kapitalgrundlaget til dækning af solvenskapitalkrav.

Overskudskapital bliver opbygget af fem pct. af medlemsbidraget for gennemsnitsrenteprodukter og to pct. af medlemsbidrag for markedsrenteprodukter.

Pensionsmæssige hensættelser

Pensionshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter

Pensionshensættelserne opgøres til markedsværdi i henhold til principper anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af hensættelserne anvendes den rentekurve, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsentligt herfra. Ved opgørelsen anvendes endvidere forudsætninger om dødelighed, invalidehyppighed, omskrivning til fripolice, udtrædelsesgodtgørelser og et skøn for forventede fremtidige levetidsforbedringer, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark.

Pensionskassen har én kontributionsgruppe. Pr. 1. januar 2022 er gennemsnitsrentebeholdningen opdelt i to selvstændige kontributionsgrupper, en med ubetingede tilsagn og en med betingede tilsagn.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser. Garanterede ydelser opgøres som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret ordningen (betinget eller ubetinget), med tillæg af nutidsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af ordnin-

gen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige bidrag.

Ugaranterede ydelser

Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser omfatter pensionskassens gennemsnitsrenteordninger uden ydelsesgaranti og opgøres som værdien af de aftalte ydelser. Værdien fastsættes efter samme metode, som anvendes for de garanterede ydelser.

Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale omfatter forpligtigelser til at yde bonus. Individuelt bonuspotentiale opgøres som værdien af medlemmernes opsparing med fradrag af de garanterede ydelser. Medlemmernes andel af et fald i aktivernes værdi indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale, jf. nedenfor. Hvis kollektivt bonuspotentiale ikke kan absorbere faldet i aktivernes værdi, reduceres individuelt bonuspotentiale i henhold til pensionskassens anmeldte regler for overskudsfordeling.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale omfatter medlemmernes andel af realiserede resultater, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte ordning.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen består af nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste i de resterende perioder for pensionsaftaler, som pensionskassen har indgået. Fortjenstmargen på pensionskassens pensionsaftaler udgør nul, da al fortjeneste tilgår medlemmerne.

Risikomargen

Pensionshensættelserne for bestanden af garanterede ordninger tillægges en risikomargen. Risikomargen er det beløb, som forventes at skulle betales til en anden pensionsvirksomhed for at overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden af pensionsaftaler afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme.

Risikomargen opgøres som en justering til de væsentligste intensiteter i beregningen af nutidsværdien af de forventede betalingsstrømme.

Hensættelser til markedsrenteprodukter

Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres til markedsværdien af de modsvarende netto investeringsaktiver.

Gæld

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter blandt andet gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, som er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Det modtagne vederlag indregnes som gæld til kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Anden gæld

Anden gæld omfatter gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter og måles til dagsværdi. Herudover indgår skyldig pensionsafkastskat i posten.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

HOVED- OG NØGLETAL

Pensionskassens hoved- og nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. For yderligere oplysninger henvises til Nøgletalsdefinitioner side 61.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2022	2021
2	Medlemsbidrag		
	Ordinære bidrag	402.216	382.668
	Engangsindskud	38.103	46.320
	Medlemsbidrag, i alt	440.319	428.989
	Medlemsbidrag kan fordeles således		
	Kontrakter med bonusordning	249.122	390.914
	Markedsrenteprodukter	191.197	38.075
	I alt	440.319	428.989
	Ordinære bidrag fordelt efter medlemmernes bopæl		
	Danmark	400.083	379.712
	Andre EU-lande	1.153	2.164
	Øvrige lande	980	792
	I alt	401.236	382.668
	Antal medlemmer	10.959	10.712
	Heraf antal medlemmer med markedsrentekontrakter	3.793	2.396
3	Renteindtægter og udbytter mv.		
	Udbytte af kapitalandele	30.207	49.440
	Udbytte af investeringsforeningsandele	525	0
	Renter af obligationer	83.637	74.092
	Renter af pantsikrede udlån	2.267	1.191
	Øvrige renteindtægter	1.618	72
	Indeksregulering	47.939	4.946
	Afledte finansielle instrumenter	688	0
	Renteindtægter og udbytter mv., i alt	166.881	129.741
4	Kursreguleringer		
	Kapitalandele	251.388	613.508
	Investeringsforeningsandele	-376.055	661.486
	Obligationer	-644.048	-112.923
	Pantsikrede udlån	-2.464	906
	Afledte finansielle instrumenter	-196.248	-165.374
	Indlån i kreditinstitutter	5.991	7.193
	Kursreguleringer, i alt	-961.435	1.004.797

Note	T. kr.	2022	2021
5	Administrationsomkostninger		
	Pensionskassen indgår i administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S, som PAD har indgået administrationsaftale med. Alle medarbejdere er ansat i og aflønnes af Sampension Administrationselskab A/S. Pensionskassens andel heraf afregnes via administrationsvederlaget. Vederlag til bestyrelsen afholdes dog direkte af pensionskassen. Administrerende direktør samt ansatte i kontrolfunktioner er endvidere ansat i pensionskassen. I administrationsomkostninger ifm. pensions- og investeringsvirksomhed indgår følgende personaleudgifter:		
	Vederlag til bestyrelse	-935	-942
	Personaleudgifter, i alt	-935	-942
	Vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere		
	Vederlag til direktion og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er fordelt efter ejerandele til de enheder, der indgår i og ejer administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S. PAD ejer 3 % af Sampension Administrationselskab A/S. PAD's andel af direktionens samlede vederlag på 4,0 mio. kr. (4,1 mio.kr. i 2021) udgør 0,126 mio. kr. (0,127 mio. kr. i 2021).		
	Bestyrelseshonorarer		
	Honorar til bestyrelse	-935	-942
	Antal personer	7	7
	Fast løn inkl. pension til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil *)	-343	-354
	Antal personer	7	7
	Honorar til ansvarshavende aktuar		
	Honoraret afholdes af administrationsfællesskabet og afregnes via administrationsvederlag	-90	-86

*) Oplysninger om variabel løn, herunder oplysning om fordeling af variabel løn på tildelte, udbetalte og udskudte dele samt om fordeling på kontanter og efterstillet gæld er udeladt, da det ville medføre oplysning om enkeltpersoners individuelle løn.

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for ledelsen eller udbetalt variabel løn til ledelsen, og der er heller ikke pensionsforpligtelser udover løbende pensionsbidrag, som indgår i ovennævnte omkostninger.

Der er ikke tildelt eller udbetalt nyansættelses- eller fratrædelsesgodtgørelser til direktion, bestyrelse eller ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

I henhold til "Bekendtgørelse om lønpolitik og aflønning i forsikringselskaber og forsikringsholdingvirksomheder" er der offentliggjort en række oplysninger vedrørende lønpolitik mv. Disse oplysninger fremgår af pensionskassens hjemmeside på følgende adresse: arkitekt-pension.dk/om-pensionskassen/struktur-og-ledelse/bestyrelse

Note 5 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 5 fortsat

Note	T. kr.	2022	2021
Samlet honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer			
PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab			
	Lovpligtig revision	-278	-276
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-56	-54
	Skatterådgivning	0	-23
	Andre ydelser	0	0
		-334	-354

Ud over de nævnte honorarer er der afholdt udgifter til pensionskassens interne revision.

Alle beløb er angivet incl. moms.

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab har ud over lovpligtig revision af årsregnskabet afgivet øvrige lovpligtige erklæringer med sikkerhed, afgivet branchebestemt erklæring om ÅOP & ÅOK.

6 Udbetalte ydelser			
	Pensions- og renteydelser	-328.444	-322.792
	Udtrædelsesgodtgørelser mv.	-84.308	-42.877
	Præmie vedr. gruppelevesordning	-14.962	-3.987
	Udbetalte pensionsydelser, i alt	-427.714	-369.656
	Indregnet i resultatopgørelsen	-367.757	-280.652
	Udlodning fra egenkapitalen	-59.957	-89.004
	Udbetalte ydelser, i alt	-427.714	-369.656

7 Afledte finansielle instrumenter			
2022		Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
	Rentederivater mv.:		
	Renteswaps	208.916	238.704
	Swaptions	69.479	130.332
	CDS'er	1.404	1.023
	Option på futures	6.590	8.934
	Rentederivater mv. i alt	286.390	378.993
	Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	191.752	20.635
	TRS Equity	0	151
	Afledte finansielle instrumenter i alt	478.141	399.780
	Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	347.892	
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 8	130.249	
	Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 13		399.780
	Bogført værdi, netto (aktiv)	78.362	

Note 7 fortsættes næste side

Note 7 fortsat

Note	T. kr.	2022	2021
	Der er indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter. Pensionskassen har modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer og kontanter svarende til en dagsværdi på (aktiv)	150.433	17.723
	Pensionskassen har stillet sikkerhed i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på (passiv)	-123.825	-162.075
	Collateral, netto	26.608	-144.352

Herudover er der til effektiv porteføljestyling i markedsrentemiljøet anvendt aktiefutures med en samlet eksponering på -55 mio. kr. (-52 mio. kr. i 2021) og i gennemsnitrentemiljøet -79 mio.kr. (-132 mio. kr. i 2021). Til afdækning af renterisiko på obligationsbeholdningen er der anvendt obligationsfutures med en samlet eksponering på -90 mio.kr. (-6 mio. kr i 2021) markedsrente og -361 mio. kr. (-160 mio. kr. i 2021) i gennemsnitsrente. Da der foretages løbende afregning af gevinst/tab er dagsværdien nul.

2021	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Rentederivater mv.:		
Renteswaps	57.919	83.498
Swaptions	10.525	14.959
CDS'er	20.828	4.168
Option på futures	2.670	2.387
Rentederivater mv. i alt	91.943	105.012
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	20.113	87.251
TRS Equity	182	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	112.238	192.263
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	103.211	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 8	9.026	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 13		192.263
Bogført værdi, netto (passiv)		80.025
8 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		
Kapitalandele	1.123.306	513.755
Investeringsforeningsandele	1.167.410	953.414
Obligationer	982.236	284.354
Pantesikrede udlån	11.282	2.784
Indlån i kreditinstitutter	29.242	12.808
Afledte finansielle instrumenter, jf. note 7	130.249	9.026
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt	3.443.725	1.776.141
9 Overskudskapital		
Overskudskapital primo	564.820	519.447
Overført til egenkapital, regulering	15	3
Overført fra medlemsbidrag	15.682	19.835
Udbetalt til medlemmer	-24.217	-20.326
Renteresultat, dækning af tab vedr. rentegrupper	-4	0
Afkast for året	-39.658	45.862
Overskudskapital, i alt	516.638	564.820

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2022	2021
10	Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter		
	Ændringen i pensionshensættelserne til gennemsnitsrenteprodukter specificeres således		
	Pensionshensættelser primo	6.737.162	7.382.939
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-770.942	-366.681
	Akkumuleret værdiregulering primo	-45.637	-54.348
	Retrospektive pensionshensættelser primo	5.920.583	6.961.909
	Medlemsbidrag	249.122	390.914
	Overført til overskudskapital	-12.098	-19.237
	Afkasttilskrivning efter pensionafkastskat	118.855	88.585
	Overført mellem klasse I og klasse III	-1.078.197	-1.264.984
	Pensionsydelse	-246.394	-238.005
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-3.926	-5.057
	Risikogevinst/-tab efter tilskrivning af risikobonus	-3.599	15.298
	Medlemmernes gruppelevs præmier	-4.389	-7.223
	Øvrige reguleringer	-7.477	-1.616
	Retrospektive pensionshensættelser ultimo	4.932.482	5.920.583
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	21.002	45.637
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	233.371	770.942
	Anvendt af individuelt bonus til dækning af tab	-9.631	0
	Pensionshensættelser ultimo	5.177.224	6.737.162
	Pensionshensættelserne specificeres således *)		
	Rentegruppe F (særlig ugaranteret)		
	Garanterede ydelser	0	-
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	59.138	-
	Kollektivt bonuspotentiale	0	-
	Rentegruppe F, i alt	59.138	-
	Rentegruppe G (Ubetingede, grundlagsrente 4,25 %) *)		
	Garanterede ydelser	68.299	-
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	0	-
	Individuelt bonuspotentiale	7.051	-
	Kollektivt bonuspotentiale	0	-
	Risikomargen	665	-
	Rentegruppe G, i alt	76.015	-
	Rentegruppe H (Betingede, grundlagsrente -0,75 %) *)		
	Garanterede ydelser	0	-
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	4.808.217	-
	Kollektivt bonuspotentiale	227.428	-
	Rentegruppe H, i alt	5.035.645	-
	Rentegrupper, i alt	5.170.798	-
	Risikogrupper		
	Kollektivt bonuspotentiale	6.426	-
	Risikogrupper, i alt	6.426	-
	Total **)		
	Garanterede ydelser	68.299	103.222
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	4.867.355	5.817.302
	Individuelt bonuspotentiale	7.051	0
	Kollektivt bonuspotentiale	233.854	771.087
	Risikomargen	665	45.551
	Pensionshensættelser, i alt	5.177.224	6.737.162

Note 10 fortsat

Note	T. kr.	2022	2021
<p>*) Den tidligere rentegruppe G, som omfattede pensionsordninger i gennemsnitsrente, er i 2022 opsplittet i en rentegruppe G med ubetingede ordninger og en rentegruppe H med betingede ordninger. Det har ikke været muligt at tilrette sammenligningstal for 2021.</p> <p>***) Efter opsplitning af rentegruppe G til rentegruppe G (ubetingede) og rentegruppe H (betingede) er der sket en ændring i definitionen af garanterede og ugaranterede ydelser. Sammenligningstal for 2021 er tilrettet.</p>			
Supplerende nøgletal vedrørende pensionsansættelser			
	Bonusgrad, Gennemsnitsrente	-	38,7%
	Bonusgrad, Rentegruppe G	9,9%	-
	Bonusgrad, Rentegruppe H	56,7%	-
	Bonusgrad, Rentegruppe F	0,0%	-
	Forrentning af medlemsmidler efter omkostninger før skat	-10,5%	10,6%
11 Pensionsansættelser til markedsrenteprodukter			
Ændringen i 3 i 1 Livspension ansættelserne specificeres således			
	Pensionsansættelser primo	1.685.212	0
	Medlemsbidrag	189.676	38.067
	Overført til overskudskapital	-3.585	-597
	Investeringsafkast før PAL	-107.149	43.439
	Overført mellem klasse I og klasse III	1.081.287	1.264.984
	Depottilskud ifm. omvalg til 3 i 1 Livspension	70.849	185.463
	Egenkapitaltilskud ifm. omvalg til 3 i 1 Livspension	428.377	248.001
	PAL af afkast og tilskud	-53.557	-73.679
	Pensionsydelse	-87.846	-19.420
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-1.714	-791
	Risikogevinst/tab efter tilskrivning af risikobonus	-2.716	-256
	Øvrige reguleringer	-7.438	0
	3 i 1 Livspension ansættelser ultimo	3.191.397	1.685.212
Ændringen i Linkpension kontraktens ansættelser specificeres således			
	Unit-linked ansættelser primo	8	0
	Medlemsbidrag	1.520	8
	Investeringsafkast	-7	0
	PAL heraf	-1	0
	Pensionsydelse	-12	0
	Linkpension ansættelser ultimo	1.508	8
	Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt	3.192.905	1.685.220
Forsikringerne er tegnet uden garanti om minimumsforrentning.			
Supplerende nøgletal vedrørende pensionsansættelser			
	Forrentning af medlemsmidler efter omkostninger før skat	-5,2%	20,3%
Ændring i pensionsansættelser fordeler sig således			
	Ændring i ansættelser til gennemsnitsrenteprodukter	1.559.938	645.778
	Ændring i ansættelser til markedsrenteprodukter	-1.507.686	-1.685.220
	Egenkapital tilskud efter PAL ført direkte på balancen	358.598	210.057
	Bonusbetalt præmie til gruppelev	-3.593	-5.963
	Ændring i ansættelser, resultatopgørelse	407.257	-835.348

Fortjenstmargen på pensionsaftaler udgør nul kroner, da al fortjeneste går til medlemmerne.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2022	2021
12	Gæld til kreditinstitutter		
	Repoer	496.577	180.707
	Bankgæld	1.709	17.801
	Gæld til kreditinstitutter, i alt	498.285	198.508
	Af bankgælden forfalder i det kommende år	498.285	198.508
	Efter 5 år er restgælden	0	0
13	Anden gæld		
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 7	399.780	192.263
	Gæld vedrørende obligationskøb	89	68.364
	Diverse finansiell gæld	0	49
	Skyldig pensionsafkastskat mv.	119.574	180.199
	Anden gæld, i alt	519.442	440.875
14	Eventualforpligtelser		
	Pensionskassen har givet tilsagn om deltagelse i investering i unoterede kapitalandele	1.085.145	1.155.232
	Eventualforpligtelser, i alt	1.085.145	1.155.232
15	Sikkerhedsstillelser		
	Margindeponeringer vedrørende futures	29.577	45.050
	Obligationer solgt som led i repogæld	472.002	180.707
	Til dækning af "Pensionsmæssige hensættelser i alt" er der registreret nettoaktiver for	8.651.905	8.737.215
	Beløbet vedrører følgende poster:		
	Kapitalandele og investeringsforeningsandele	5.544.809	4.926.512
	Obligationer	3.107.096	3.810.703
	Registrerede aktiver, i alt	8.651.905	8.737.215
	Heraf vedrørende markedsrenteprodukter	3.192.905	1.707.512
16	Realiseret resultat og fordeling af realiseret resultat		
	Gennemsnitsrenteprodukter		
	Investeringsafkast før pensionsafkastskat	-724.800	1.050.651
	Ændring i markedsværdiregulering	24.635	8.712
	Tilskrevet grundlagsrente	39.691	50.190
	Omkostningsresultat	-15	166
	Risikoresultat	6.315	-15.042
	Andet	10.977	35
	Realiseret resultat	-643.196	1.094.712
	Pensionsafkastskat	120.114	-130.785
	Til fordeling efter pensionsafkastskat	-523.083	963.927
	Fordelt til pensionsopparere:		
	Tilskrevet bonus	-158.546	-138.775
	Overført fra/til kollektivt bonuspotentiale	453.385	-589.724
	Investeringsafkast og risikoforrentning til kapitalgrundlaget	-228.244	235.428
	Omkostningsresultat i kr.	-15	166
	Omkostningsresultat i pct. i forhold til pensionsmæssige hensættelser	0,002%	0,002%
	Risikoresultat i kr.	6.315	-15.042
	Risikoresultat i pct. i forhold til pensionsmæssige hensættelser	0,09%	-0,20%

Note

17 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser indregnes til dagsværdi eller amortiseret kostpris, jf. note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser

Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for de enkelte aktiver. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2 - observerbare input

For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som er baseret på observerbare markedsinput, fx input fra banker eller lignende. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsdata som rentekurver og valutakurser mv.

Niveau 3 - ikke observerbare input

For en væsentlig del af investeringerne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 om anvendt regnskabspraksis er de anvendte værdiansættelsesmetoder nærmere beskrevet.

T. kr.	2022				2021			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Finansielle aktiver								
Kapitalandele	448.376	0	2.456.008	2.904.384	697.199	0	2.185.083	2.882.282
Investeringsforeningsandele	2.736.920	52.203	23.539	2.812.662	3.264.882	0	98.198	3.363.081
Obligationer	3.021.966	39.553	1.325.393	4.386.912	3.562.601	68.085	1.251.392	4.882.077
Pantesikrede udlån	0	0	67.722	67.722	0	0	81.493	81.493
Afledte finansielle instrumenter	0	478.141	0	478.141	0	112.238	0	112.238
Indlån i kreditinstitutter	105.010	0	0	105.010	49.265	0	0	49.265
Finansielle aktiver i alt	6.312.272	569.897	3.872.661	10.754.831	7.573.946	180.322	3.616.167	11.370.435
Finansielle gældsposter								
Repoer	496.577	0	0	496.577	180.707	0	0	180.707
Bankgæld	1.709	0	0	1.709	17.801	0	0	17.801
Afledte finansielle instrumenter	0	399.780	0	399.780	0	192.263	0	192.263
Gæld vedr. obligationskøb og afvikling af repoer mv.	89	0	0	89	68.364	0	0	68.364
Finansielle gældsposter i alt	498.374	399.780	0	898.153	266.873	192.263	0	459.136
Nettoaktiver i alt	5.813.899	170.118	3.872.661	9.856.677	7.307.073	-11.941	3.616.167	10.911.299
Heraf udgør:								
Gennemsnitsrente og Kapitalgrundlag	3.924.556	92.167	2.585.676	6.602.400	6.097.754	-3.557	3.076.689	9.170.885
Markedsrente	1.889.343	77.950	1.286.985	3.254.278	1.209.319	-8.384	539.478	1.740.414
Total	5.816.899	170.118	3.872.661	9.856.677	7.307.073	-11.941	3.616.167	10.911.299

Note 17 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 17 fortsat

Note

Specifikation af værdiansættelse baseret på Niveau 3

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2022	Værdireguleringer der indgår i kursreguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2022
Kapitalandele	2.185.083	384.137	-113.212	0	2.456.008
Investeringsforeningsandele	98.198	3.015	-30.145	-47.529	23.539
Obligationer	1.251.392	-31.226	105.226	0	1.325.393
Pantesikrede udlån	81.493	-2.464	-11.307	0	67.722
Total	3.616.167	353.462	-49.438	-47.529	3.872.661

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2021	Værdireguleringer der indgår i kursreguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2021
Kapitalandele	1.628.770	568.806	-12.492	0	2.185.083
Investeringsforeningsandele	0	8.808	21.911	67.479	98.198
Obligationer	1.024.206	27.450	166.596	33.141	1.251.392
Pantesikrede udlån	27.193	906	53.394	0	81.493
Total	2.680.168	605.969	229.409	100.620	3.616.167

For nærmere beskrivelse af værdiansættelsesteknikker og input henvises til Note 1 Anvendt regnskabspraksis.

18 Oversigt over beholdninger og afkast

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2022 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Gennemsnitsrente			
Grunde og bygninger	972	742	9,5%
Noterede kapitalandele	2.462	1.657	-9,9%
Unoterede kapitalandele	1.097	929	11,5%
Kapitalandele i alt	3.559	2.586	-3,4%
Stats- og realkreditobligationer	2.769	1.844	-18,0%
Indeksobligationer	119	249	-3,0%
Kredit obligationer og emerging markets-obligationer	1.748	1.284	-1,3%
Udlån mv.	79	114	0,3%
Obligationer og udlån mv. i alt	4.715	3.491	-10,9%
Øvrige investeringsaktiver	156	-82	60,6%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-57	108	-
Total	9.345	6.844	-7,9%

Note 18 fortsættes næste side

Note 18 fortsat

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2022 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Markedsrente			
Grunde og bygninger	259	620	17,2%
Noterede kapitalandele	953	1.175	-9,7%
Unoterede kapitalandele	221	453	12,0%
Kapitalandele, i alt	1.174	1.628	-5,1%
Stats- og realkreditobligationer	111	472	-18,0%
Indeksobligationer	5	64	-3,0%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	200	463	-5,3%
Udlån mv.	3	23	0,3%
Obligationer og udlån mv., i alt	319	1.022	-10,7%
Øvrige investeringsaktiver	39	-71	1,4%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-16	63	-
Total	1.775	3.262	-6,3%

Specifikationerne er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 96 og kan ikke umiddelbart afstemmes med regnskabets tal. Årsafkastet er beregnet som daglige tidsvægtede afkast.

På pensionskassens hjemmeside arkitekt-pension.dk/om-pensionskassen/finansiell-information/aktiver findes en oversigt over Pensionskassen Arkitekter & Designeres samlede aktieportefølje.

19 Markedsrenteprodukt, afkast mv. pr. investeringsprofil

	2022			2021		
	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension						
Investeringsprofil med høj risiko						
År til pension						
30 år	0,22%	-7,6%	5,75	0,00%	23,7%	5,50
15 år	0,06%	-7,6%	5,75	0,00%	23,7%	5,50
5 år	0,02%	-6,4%	5,25	0,00%	15,2%	4,50
5 år efter	0,00%	-5,9%	4,75	0,00%	11,1%	4,25
Investeringsprofil med moderat risiko						
År til pension						
30 år	0,77%	-6,1%	5,50	1,37%	21,3%	5,25
15 år	1,64%	-6,1%	5,50	3,01%	21,3%	5,25
5 år	1,84%	-5,3%	4,75	0,00%	12,4%	4,25
5 år efter	2,34%	-4,9%	4,50	0,00%	8,1%	3,75
Investeringsprofil med lav risiko						
År til pension						
30 år	0,00%	-5,8%	5,25	0,00%	15,5%	4,50
15 år	0,00%	-5,8%	5,25	0,00%	15,5%	4,50
5 år	0,10%	-6,5%	4,50	0,00%	8,6%	4,25
5 år efter	0,00%	-6,9%	4,25	0,00%	5,3%	3,50

Der er taget udgangspunkt i en pensionsalder på 67 år.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note

20 5 års hoved- og nøgletal

5 års hovedtal

Mio. kr.	2022	2021	2020	2019	2018
Medlemsbidrag	440,3	429,0	387,4	387,7	373,0
Pensionsydelse	-367,8	-280,7	-265,0	-253,1	-258,0
Investeringsafkast	-830,9	1.094,1	237,7	920,5	-193,3
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5,7	-5,7	-4,9	-4,9	-5,4
Pensionsteknisk resultat	-35,8	0,1	14,6	9,9	4,4
Årets resultat	-177,1	189,5	56,7	186,1	-34,9
Pensionshensættelser, i alt	8.370,1	8.422,4	7.382,9	7.132,1	6.450,4
Overskudskapital	516,6	564,8	519,4	506,0	462,5
Egenkapital	1.440,6	2.036,3	2.145,9	2.159,2	2.049,8
Aktiver, i alt	11.345,6	11.663,0	10.385,9	10.516,7	9.542,6

5 års nøgletal

	2022	2021	2020	2019	2018
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	-7,9%	10,7%	2,4%	10,2%	-2,1%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	-4,9%	19,6%	-	-	-
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,75	4,50	-	-	-
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af pensionshensættelser	0,07%	0,08%	0,07%	0,08%	0,08%
Omkostninger i kr. pr. medlem	522	540	479	486	547
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	-10,2%	8,7%	2,6%	8,8%	-1,7%
Forrentning af overskudskapital	-8,7%	10,0%	3,0%	10,4%	-2,1%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 61.

21 Risikostyring

Risiciene for Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD) kan overordnet inddeles i:

1. Risici som i væsentligt omfang ligger indenfor virksomhedens kontrol, og som pensionskassens risikostyringssystem løbende identificerer, måler, overvåger samt rapporterer. Disse risici omfatter investerings-, forsikrings- og operationelle risici.
2. Risici som ligger udenfor virksomhedens kontrol, og i vid udstrækning er rammevilkår, som pensionskassens aktiviteter skal tilpasses ved ændringer. De udefrakommende risici dækker over regulatorisk risiko, omdømmerisiko og en række andre eksterne og strategiske risici. Disse risici overvåges af organisationen, og indgår i udviklingen af strategien.

Den samlede styring af investeringsaktiver og pensionsmæssige hensættelser har til formål at sikre medlemmerne det størst mulige afkast og de bedst mulige forsikringsdækninger under behørig hensyntagen til risikoen.

Bestyrelsen har besluttet appetitten for de væsentligste risici i politikker og retningslinjer, og derved fastlagt et overordnet niveau for risikoeksponering og risikoafdækning. Der rapporteres løbende på overholdelse af de udstukne rammer, og som led i processen for vurdering af egen risiko og solvens tager bestyrelsen stilling til risikoprofilen.

I det følgende er der redegjort for håndteringen af de væsentligste kvantificerbare risikofaktorer.

PENSIONSORDNINGER OG KAPITALGRUNDLAG

Siden 2021 er nye medlemmer optaget i 3 i 1 Livspension, som er et markedsrenteprodukt med livscyklus-tilpasning af investeringerne og mulighed for at vælge risikoprofil. Der har i 2021 og 2022 fundet et omvalg sted, hvor et større antal medlemmer i pensionskassen fik tilbud om et frivilligt og individuelt omvalg til det nye produkt.

En betydelig del af pensionskassens medlemmer har gennemsnitsrenteordninger med betinget garanteret grundlag. Det betyder at medlemmerne overvejende selv bærer de finansielle risici.

Pensionskassen har desuden en lille portefølje af ubetingede gennemsnitsrenteordninger, hvor risiciene er knyttet til samspillet mellem investeringsaktiverne og pensionshensættelserne.

Bestyrelsen har fastsat rammerne for den overordnede investeringspolitik og for de finansielle risici. Den overordnede risiko holdes på et acceptabelt niveau, dels ved at sikre en passende risikospredning på overordnede aktivklasser, dels ved rammer for den samlede Value-at-Risk (VaR), der bliver overvåget i en egenudviklet VaR-model.

Pensionskassen anvender Solvens II diskonteringsrentekurven uden volatilitetsjustering til opgørelse af pensionshensættelserne. Diskonteringsrentekurven baseres på markedsrenter indtil 20-års punktet, hvorefter kurven konvergerer mod en myndighedsfastsat ultimativ forwardrente svarende til de langsigtede forventninger til inflation og realvækst.

FINANSIELLE RISICI

Som følge af medlemmernes betingede garantigrundlag eller markedsrentegrundlag, stammer de finansielle risici altovervejende fra de investeringer, som kapitalgrundlaget er placeret i.

Porteføljen har væsentlige eksponeringer mod noterede aktier, obligationer med mere væsentlige kreditrisici, ejendomme og infrastruktur samt private equity.

Pensionskassens ubetingede grundlag betyder, at der ikke aktuelt er behov for at afdække renterisikoen på pensionshensættelserne. Renterisiko er dermed en mindre væsentlig risikofaktor for pensionskassens kapitalgrundlag.

Pensionskassen afdækker valutakursrisici på investeringer denomineret i udenlandsk valuta i henhold til bestyrelsens retningslinjer herfor, såfremt værdien af den enkelte valuta udgør over 2 % af de samlede investeringsaktiver. For andre valutaer end DKK og EUR foretages afdækning af valutaeksponeringen inden for en ramme på mellem 50-100 % afhængigt af aktivet.

Pensionskassen investerer i illikvide aktiver, hvor værdiansættelsen og risikomålingen er præget af større usikkerhed end for eksempel børsnoterede aktier. Illikviditet medfører risiko for tab ved større salg over en kort tidsperiode. Bestyrelsen har fastsat rammer for investeringer i illikvide aktivklasser, der afspejler dette hensyn, ligesom pensionskassens risikostyringsystem, der bl.a. omfatter et værdiansættelsesudvalg, er tilrettelagt med henblik at sikre løbende markedsværdifastsættelse og styring af illikvide aktiver.

Pensionskassen er også eksponeret overfor modpartsrisiko, dvs. risiko for at lide tab, fordi en modpart i finansielle kontrakter ikke kan leve op til sine forpligtelser. Modpartsrisici styres gennem sikkerhedsstillelse og rammer for nettomellemværendet med de relevante finansielle institutioner. Der er tillige fastsat rammer for størrelsen af enkeltinvesteringer og større koncentrationsrisici.

Ansvarlige investeringer

Ansvarlighed i investeringerne er en forudsætning for at kunne skabe et langsigtet højt afkast. Klimamål, skattetransparens og aktivt ejerskab står på pensionskassens liste over, hvordan man investerer ansvarligt. Bestyrelsen har opstillet en række krav og betingelser til sikring af ansvarlighed i investeringerne i politikker og retningslinjer som har følgende fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse

FORSIKRINGSRISICI

Forsikringsrisici omfatter risikoen for stigninger i levetid, ændringer i invalidehyppighed, omskrivning til fripolice og tilbagekøb. De forskellige risikoelementer analyseres løbende.

I pensionskassen opgøres pensionshensættelserne i overensstemmelse med Finanstilsynets model for levetidsforudsætninger baseret på dels pensionskassens egne erfaringer og dels Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer.

Alle risikosummer dækkes for egen regning. Der er ikke indgået genforsikringskontrakter på pensionsforsikring. Risikosummen er forskellen mellem den opsparede reserve og den reserve, der skal afsættes til fremtidige pensions- og forsikringsydelser i tilfælde af et medlems invaliditet eller død.

OPERATIONELLE RISICI

Pensionskassens operationelle risici er risikoen for direkte eller indirekte tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder, herunder juridiske risici og cyber-risiko.

For at reducere operationelle risici er der i relation til såvel pensionsvirksomheden som investeringsvirksomheden etableret forretningsgange, som sikrer, at risiciene overvåges og rapporteres med henblik på minimering heraf. Der sker løbende registrering af operationelle hændelser samt opfølgning og rapportering af disse til revisions- & risikoudvalget, og under særlige omstændigheder også direkte til bestyrelsens formandskab.

OUTSOURCING

Pensionskassen har outsourcet opgaver på kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at opnå omkostningsbesparelser og adgang til specialkompetencer. Bestyrelsen har fastsat retningslinjer for outsourcing af kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at outsourcingaftaler og -aktiviteter behandles efter bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning om outsourcing.

Den løbende overvågning af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse, fx ved løbende driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller, revisorerklæringer mv.

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIEL SITUATION

Pensionskassens risikostyring er uddybende beskrevet i rapporten Solvens og Finansiell Situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes på arkitektension.dk/aarsrapport.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 for Pensionskassen Arkitekter & Designere.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 2022.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som pensionskassen kan påvirkes af.

Hellerup, den 13. marts 2023

Direktionen

Mads Smith Hansen
Adm. direktør

Bestyrelsen

Cecilie Therese Hansen
(Formand)

Lene Dammand Lund
(Næstformand)

Klaus Berentsen

Holger Ove Bisgaard

Søren Kaare-Andersen

Peder Walsøe Pedersen

Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer

Intern revisions revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for Pensionskassen Arkitekter & Designere giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed for så vidt angår årsregnskabet for pensionskassen.

Vores konklusion er i overensstemmelse med vores revisionsprotokollat til revisions- og risikoudvalget samt bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret årsregnskabet for Pensionskassen Arkitekter & Designere for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hellerup, den 13. marts 2023

Gert Stubkjær
Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Pensionskassen Arkitekter & Designere

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisions- & risikoudvalget samt bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Årsregnskabet for Pensionskassen Arkitekter & Designere for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af pensionskassen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med disse krav og IESBA Code.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Pensionskassen Arkitekter & Designere den 4. april 2017 for regnskabsåret 2017. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på seks år frem til og med regnskabsåret 2022.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2022. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p>Måling af pensionsmæssige hensættelser</p> <p>Pensionskassen har pensionsmæssige hensættelser for i alt 8.370 mio. kr., hvilket udgør 74 % af pensionskassens samlede balance.</p> <p>Hensættelserne består primært af pensionshensættelser til gennemsnitsrente og markedsrente.</p> <p>Opgørelsen er baseret på dagsværdien af de tilhørende aktiver i relation til markedsrente og aktuarmæssige principper i relation til øvrige hensættelser og involverer væsentlige regnskabsmæssige skøn, som er knyttet til de aktuarmæssige forudsætninger om den tidsmæssige placering og omfang af fremtidige betalinger til medlemmerne.</p> <p>Betydelige aktuarmæssige forudsætninger omfatter rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger.</p> <p>Vi fokuserede på måling af pensionsmæssige hensættelser, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til årsregnskabets omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter" i note 10 og "Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter" i note 11.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlinger med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller vedrørende opgørelse af pensionsmæssige hensættelser. For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi anvendte vores egne aktuarer til at vurdere de af pensionskassen anvendte aktuarmæssige metoder og modeller samt anvendte forudsætninger og foretagne beregninger.</p> <p>Vi vurderede og udfordrede de anvendte metoder, modeller og betydelige forudsætninger i form af rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger ud fra vores branchekendskab med henblik på at vurdere, om disse er i overensstemmelse med regulatoriske og regnskabsmæssige krav. Dette omfattede en vurdering af kontinuiteten i grundlaget for opgørelsen af hensættelser.</p> <p>Vi testede stikprøvevist beregningen af de opgjorte pensionsmæssige hensættelser.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om hensættelserne var passende.</p>
<p>Måling af unoterede investeringsaktiver</p> <p>Unoterede investeringsaktiver omfatter primært investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og erhvervsobligationer m.m. og indgår i regnskabsposterne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitalandele • Obligationer • Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter <p>Unoterede investeringer måles til skønnet dagsværdi. Det regnskabsmæssige skøn over dagsværdi er baseret på værdiansættelsesmodeller, data og betydelige forudsætninger, der ikke er direkte observerbare for tredjemand.</p> <p>Ændringer i de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, kan have en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>Vi fokuserede på måling af unoterede investeringer, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til årsregnskabets omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi" i note 17.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlinger med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller for måling af unoterede investeringer.</p> <p>For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte værdiansættelsesmodeller.</p> <p>Vi testede stikprøvevist sammenhængen mellem de anvendte forudsætninger, data og beregningen af dagsværdier.</p> <p>Vi testede stikprøvevist anvendte dagsværdier til relevant rapportering fra eksterne fund managers.</p> <p>Vi udfordrede de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, der ligger til grund for beregning af dagsværdier ud fra vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om de unoterede investeringer var passende.</p>

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er

tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Hellerup, 13. marts 2023
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor
mne24822

Claus Christensen
statsautoriseret revisor
mne33687

Nøgletalsdefinitioner

Finanstilsynets nøgletal

Nøgletal er beregnet i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

Pension

Afkastprocent =
$$\frac{\text{Investeringsafkast vedr. gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter} \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Nøgletallet er beregnet pengevægtet. Afkastmål kan opdeles i to typer, det pengevægtede og det tidsvægtede afkast:

Det pengevægtede afkast viser den faktiske forrentning - eller relative værditilvækst - som porteføljen har opnået i perioden, inklusive forrentning af periodens netto-indbetalinger. Det pengevægtede afkast viser således den faktiske forrentning over perioden.

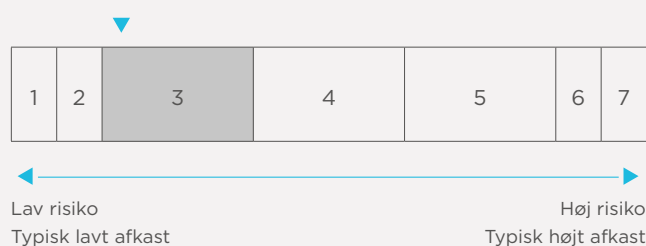
Det tidsvægtede afkast viser den forrentning, der ville være opnået, hvis der ikke havde været betalinger til eller fra porteføljen i perioden. Det tidsvægtede afkast er et udtryk for "performance", som er anvendeligt til sammenligning med et benchmark eller med andre investorers afkast inden for samme aktivkategori.

Risiko på afkast vedr. markedsrenteprodukter = Opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrente produkter over de seneste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala 1-7:

Risikoklasse	Pct.	
	SD \geq	SD<
1,00	0,00	0,50
2,00	0,50	2,00
3,25	2,00	3,00
3,50	3,00	4,00
3,75	4,00	5,00
4,25	5,00	6,70
4,50	6,70	8,34
4,75	8,34	10,00
5,25	10,00	11,67
5,50	11,67	13,33
5,75	13,33	15,00
6,00	15,00	25,00
7,00	25,00	

Bemærk, at standardafvigelsen måles i gennemsnit på tværs af risikoprofiler og årgangspuljer. Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelse af følgende skala:

Afkast-/risikoprofil

Omkostningsprocent af hensættelser =
$$\frac{\text{Årets pensionsmæssige driftsomkostninger} \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Omkostninger i kr. pr. medlem =
$$\frac{\text{Årets pensionsmæssige driftsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlige antal medlemmer}}$$

Egenkapitalforrentning efter skat =
$$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig egenkapital}}$$

Forretning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital =
$$\frac{\text{Overskudskapitalens afkast før skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig overskudskapital}}$$

Solvensdækning =
$$\frac{\text{Kapitalgrundlag ved udgangen af året} \times 100}{\text{Solvenskapitalkrav}}$$

Nøgletalsdefinitioner

Supplerende nøgletal

Bonusgrad i procent = $\frac{\text{Individuelle og kollektive bonuspotentialer ved udgangen af året} \times 100}{\text{De samlede depoter ved udgangen af året}}$

Forrentning af medlemsmidler efter omkostninger før skat = $\frac{(\text{Vægtet gennemsnitlige hensættelser} + \text{vægtet gennemsnitlig overskudskapital} + \text{pensionsafkastskat}) \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året med tillæg af overskudskapital primo året} + \text{gennemsnitligt vægtet cashflow}}$

Nøgletallet viser medlemmernes samlede afkast minus omkostninger og risikoforrentning.

Sharpe ratio

Det risikjusterede afkast måler, hvor godt afkast har været i forhold til den påtagne risiko. Risikoen måles på baggrund af den historiske volatilitet (standardafvigelse) over en given periode. Jo højere et risikjusteret afkast, jo bedre har en investering været. Hvis det risikjusterede afkast opgøres på baggrund af merafkastet i forhold til en risikofri rente, kaldes det for Sharpe ratio.

Det risikjusterede afkast = $\frac{\text{Afkast}}{\text{Risiko}}$

Sharpe ratio = $\frac{\text{Afkast} - \text{risikofri rente}}{\text{Risiko}}$

